პროლეტარებო ყველა ქვეყანისა, შეერთდით!

კომუნისტი

ცენტრალურ და თბილისის კომიტეტის
და სრ. საქ. მ., გ. წ. არ. და მატრ. დეპ. საბ.
ცაკის ორგანო.

რედაქცია: ტფილისი, კრუზენ. ქ № 4. მე-8 ხართული

მთავარი კანტორა: ტფილისი, რუსთაველის პრ. № 24 მე-2 ხართული ტელეფ. 5—48

რედაქციაში საქმისთვის მოლაპარაკება შეიძლება ყოველდღე გარდა კვირა-უქმე დღეებისა 2-დან 3 საათამდე

ტელეფ. ნომერები რედაქტორის 14--76. მდივნის 10--58

ხელის მოწერის თვიური ფასი: საქართველოში 230.000 მ. სხვა საბჭოთა რესპუბლიკებში 1200 მ. 1922 წ. ნიშნებით განცხადება--30 ათ. მ. ნონპარელის სტრიქონი. სამგლოვიარო განცხადება 1 მილ. მ.

№ 48 პარასკევი, 2 მარტი 1923 წ. ყოველდღიური გაზეთი ფასი 10 000 მან. № 43

დღიური

რუსეთი ოკუპაციაში: გენერალ დენიკინის ბრძანება, ამერიკის დაკავება, ხიკვდილით დასჯის შემოღება, მრეწველობის კონფისკაცია.

ვერმანია: კუნოს კაბინეტი შეიყენელია. ბარის ნაციონალიზაციის კანონპროექტის მიღება.

იტალია: ფაშისტების და ნაციონალისტების გაერთიანება, მიზრაცას დაკავება.

ახლო-აღმოსავლეთში: კერზონის ოპტიმიზმი, რაუფ ბეის განცხადება.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

14 მარტისთვის მოწვეულია საქართველოს კომპარტიის

მე-2-ე ყრილობა

დღის წესრიგი:

1. ცეკას ანგარიში.
2. ცენტრ. საკონტროლო კომისიის და სარევიზიო კომისიის ანგარიში.
3. საქართველოს ახალგაზრდობის კომკავშირის ცეკას ანგარიში.
4. საქართველოს პროფკავშირთა საბჭოს ბიუროს ფრაქციის მოხსენება პროფკავშირებში მუშაობის შესახებ.
5. ეროვნული მომენტი პარტიულ და საბჭოთა აღმშენებლობაში.
6. მიწის რეფორმის შედეგები.
7. საშეურნეო აღმშენებლობის ამოცანები საქართველოში.
8. არჩევნები.

წარმომადგენლობის ნორმა: საქართველოს კომპარტიის 100 ნამდვილ წევრისაგან—1 დელეგატი.

წვეული არძია გზავნის დელეგატებს სამხედრო პარტიულ კონფერენციიდან საერთო წესით.

პარტიული ყრილობის გახსნის ადგილის შესახებ გამოცხადებული იქნება დამატებით.

საქართველოს კომპარტიის ცეკას მდივანი მიხ. კახიანი.

ცირკულიარულად.

კომპარტიის 25 წლის თავისათვის.

საქართველოს კომპარტიის ორგანო საოლქო და სამაზრო კომიტეტებს:

ძვირფასო ამხანაგებო!

ამ წ. 14 მარტს სრულდება **რუსეთის კომუნისტური პარტიის (ბოლშევიკების)** არსებობის 25 წელი.

ჩვენმა პარტიამ გაიარა ბრძოლის, დამარცხებათა და გამარჯვებათა ძნელი გზა. გიგანტური ბრძოლის 25 წლის განმავლობაში პარტიამ დაამხო ცარიზმი, ხოლო ოქტომბერში—დიქტატურა.

ამჟამად, როდესაც პარტია სდგას ხელისუფლების სათავეში და წინ მიუძღვის მშრომელთა მილიონებს და აშენებს ახალ ცხოვრებას, საჭიროა ღირსეულად აღვნიშნოთ და ვიდღესასწაულოთ მისი 25 წლის **იუბილე.**

საჭიროა ფართოთ განუმარტოთ პარტიის ახალგაზრდა წევრებს და ყველა მშრომელებს ჩვენი პარტიის ბრძოლის ამ მნიშვნელი და ბრძოლი, როდესაც იგი ჯერ კიდევ ჩასახვის სტადიაში იმყოფებოდა და იწყებდა მუშათა კლასის დაჩაგრულ ფენების დარაზმვას.

იუბილეს სათანადოო და ზეიმით ჩასატარებლად **საქართველოს კომპარტიის ცენტრ. კომიტეტის** სააგიტ-საპროპაგანდო განყოფილება წინადადებას იძლევა გატარებულ იქნას ცხოვრებაში შემდეგი ღონისძიებანი:

1. ზახლობულ პარტიულ დღეს იაჩეკების ხლომებზე გაშუქებულ იქნას ეს საკითხი მუშათა და გლეხთა ფარგლო წრეების თანადასწრებით.

2. წინადადება მიეცეს პოლიტიკურ წრეების ხელმძღვანელებს ამ დროისთვის გაძლიერებული მეცადინეობა ორმოვინ წრის წევრებთან ჩვენი პარტიის ისტორიაში, უმთავრესად იმ პერიოდის ისტორიაში, რომელიც ეხება მის ჩასახვას და ორგანიზაციას.

3. ამ დღისათვის მოეწყოს ახალი პოლიტ-წრეები უპარტიო მასების ჩაბმით.

4. 8 მარტს მუშათა და გლეხთა ყველა კრებებზე გაიმართოს მოგონებათა საღამოები, რომელზედაც განხილული იქნება რევოლიუციონური ბრძოლის ისტორია და ადგილობრივ პარტიულ ორგანიზაციის მუშაობის შედეგები, აქ გაშუქებული უნდა იქნეს ორგანიზაციების ცხოვრების თვალსაჩინო მომენტები რევოლიუციის საქმისათვის დაღუპულ ყველაზე უფრო მომქმედ ამხანაგების როლი.

დაინიშნოს განსაკუთრებულ დანიშნულების ნაწილების და „სპარტაკის“ დათვალიერება. 13 მარტს, საღამოზე დაინიშნოს პარტიულ კომიტეტების პარტიის წევრთა თანადასწრებით, პროფორგანიზაციების. ახალგაზრდობის კომკავშირის და წითელ-არმიის ნაწილების საზეიმო სხდომები.

საზეიმო სხდომა მიეძღვნას იუბილეს, რის შემდეგ გაიმართოს უფასო წარმოდგენები.

ყველა პარტიულ-საბჭოთა გაზეთებმა ადგილი დაუთმონ დღესასწაულს; წინასწარ შეუკვეთონ რა წერილები და მოგონებანი, პარტიის ძველ წევრებს—რევოლიუციონურ ქარიშხლის და ბრძოლების მონაწილეებს.

მუშათა და ახალგაზრდათა კომკავშირის კლუბებში დაიდგას ინსცენიროვკა თვითმპყრობელობის წინააღმდეგ პარტიის ბრძოლის ისტორიიდან და აგრეთვე გაიმართოს მოგონებათა საღამოები.

ბიბლიოთეკებმა უნდა გამართონ იმ ლიტერატურის გამოფენა, რომელიც ეხება თვითმპყრობელობის და მენშევიკების წინააღმდეგ პარტიის ბრძოლის ისტორიას.

დამატებითი მასალები და თეზისები ცალკე გამოგეგზავნებათ.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრ. კომიტეტის მდივანი **მიხ. კახიანი.**

ც. კ. საგიტ-საპროპაგანდო განყოფ. გამგის მოადგილე **ა. კვირიკაძე**

მუშა-ქალთა დღისათვის

რვა მარტი მუშა-ქალების საერთაშორისო დღეა.

ეს დღე დაწესებულ იქნა მუშა ქალთა საერთაშორისო კრილობაზე, რომელიც შესდგა კოპენგაგენში 1910 წელს.

აღნიშნული დროიდან ყველა ქვეყნის მუშა-ქალები ამ დღეს ჯამს უკეთებენ თავიანთ რევოლიუციონურ-ლასობრივ ბრძოლის შედეგებს, ახლენენ თავიანთ ძალების დემონსტრაციას, ამყალენენ ურყევ გადაწყვეტილებას იბრძოლონ მუშა მამაკაცთან ერთად მშრომელთა საბოლოო განთავისუფლებისათვის.

ქალთა მოძრაობა ანუყრელი ნაწილია საერთოდ პროლეტარიატის განმანთავისუფლებელ მოძრაობის, და მუშათა კლასის ეს ორი სქესობრივად განსხვავებული ნაწილი საერთოდ ბრძოლით ცდილობენ ექსპლოატაციის მოსპობას, შრომის სუფევის დამყარებას.

მუშა ქალთა ბრძოლას არაფერი აქვს საერთო ე. წ. ფემინისტურ მოძრაობასთან, რომელიც წარმოებს ბურჟუაზიულ ბურჟუაზიულ საზოგადოებაში.

ბურჟუაზიული წრის ქალიც „იბრძვის“ ამავე კლასის მამა-კაცთან გათანასწორებისათვის ბურჟუაზიულ საზოგადოების პირობებში. ამ ფემინისტურ მოძრაობაში ცდილობენ ფემინისტები მშრომელი ქალებიც ჩაბაან. მაგრამ პროლეტარ ქალს შეგნებული აქვს თავისი კლასობრივი ერთობა მუშა-მამაკაცთან და ის მასთან ერთად იბრძოლებს სოციალურ ბრძოლას, ხოლო გადაჭრით უარყოფს თუმცა სქესობრივად ერთი, მაგრამ სოციალური მდგომარეობით მოწინააღმდეგე ბურჟუაზიულ დედა-კაცთან თანამშრომლობას და ერთიან ფრონტს.

„ეში რა საჭიროა მუშა ქალთა ცალკე დღე და მათი განსაკუთრებული ორგანიზაციული გამოსვლები, ეტყვიან შეგვეკითხოს ზოგიერთი მკითხველი.

საქმე ის არის, რომ მუშა ქალის მდგომარეობა მაინც განირჩევა მუშა-მამა-კაცის მდგომარეობიდან. ბურჟუაზიულ ქვეყნებში მშრომელი ქალი ეკონომიურად, პოლიტიკურად, კულტურულად უფრო აუტანელ პირობებში იმყოფება თავის მოძმე მუშაზე, იგი მოკლებულია ბევრ იმ უფლებებს რომლებიც უკვე მოიპოვა უკანასკნელმა. ის უფრო დაბეჩავებულია და ჩამორჩენილი ყოველ მხრივ. კაპიტალისტები, „გაათანასწორეს“ რა მათ მუშები და მუშა ქალები მათი ექსპლოატაციის საქმეში, ამ უკანასკნელებს უფრო მეტ დ სჩაგრავენ მატერიალურად, უფლებრივად და სხვა მხრივ.

საბჭოთა რესპუბლიკებში თუმცა მუშა-ქალებს მინიჭებული აქვთ სრული თავისუფლება და თანასწორობა მამაკაცებთან ერთად, თუმცა მათი ეკონომიური მდგომარეობა და პოლიტიკური უფლებები გათანასწორებული, მაინც ისინი, წარსულიდან ნაანდერძევი სიბეჩავის და ჩამორჩენილობის წყალობით, ჯერ კიდევ ვერ ახერხებენ ფაქტიურად სავსებით ისარგებლონ ახალი რეჟიმის ხელსაყრელი პირობებით.

მუშებს და მუშა-ქალებს საერთო კლასიური ორგანიზაციები აქვთ. მაგრამ ამასთან ერთად საჭიროა მშრომელ ქალებ შორის საგანგებო მუშაობის წარმოება, რათა ისინი გაუთანასწორდენ მამაკაცებს, რათა მათ ამ უკანასკნელებთან ერთად შესძლონ განმამაკავისუფლებელ ბრძოლაში ჩაბმა, ან ცხოვრების აღმშენებლობითი მუშაობაში აქტიური მონაწილეობის მიღება, სადაც, როგორც საბჭოთა რესპუბლიკებში, ეს სავსებით შესაძლებელია და საჭიროებულია.

ამ მხრივ მუშაობა ჩვენში დიდი წარმოებს. სათანადო ყურადღება აქვს მიქცეული მშრომელ ქალთა გათვითცნობიერებას, მათ მომზადებას და ორგანიზაციულად დარაზმვას.

ქალთა შორის განსაკუთრებული მუშაობა, მათი საერთაშორისო დღეც ამ მიზნს ემსახურება.

რვა მარტმა უნდა ნათელყოს, თუ რაა ჩვენში გაკეთებული ამ სფეროში და რა უახლოესი ამოცანები გვიდევს წინ. მუშაობა მშრომელ ქალთა შორის, მათი ჩაბმა მუშათა საერთო მოძრაობაში და სახელმწიფოებრივ აღმშენებლობაში უნდა გაფართოვდეს და გაღრმავდეს. მუშა ქალი უნდა იქნას გამოყვანილი იმ დაბეჩავებული მდგომარეობიდან, რომელიც მემკვიდრეობად მივიღეთ ძველი რეჟიმებიდან.

ჩვენ უნდა გვახსოვდეს, რომ მუშათა კლასის გამარჯვების საქმე არასოდეს არ იქნება უზრუნველყოფილი, თუ მისი ერთი ნახევარი, მუშა ქალი ფაქტიურად არ გაუთანასწორდა მუშა-მამაკაცს და მასთან ერთად აქტიურ და შეგნებულ მონაწილეობას არ მიიღებს ბრძოლასა და შემოქმედებაში.

რვა მარტი მოგვაგონებს ამ დარგში ჩვენ წინაშე მდგომ ამოცანებს და ხელს შეუწყობს მშრომელ ქალთა გამოფხიზლებას.

ჩვენ უნდა მოვემზადოთ ამ დღის სათანადოთ ჩატარებისათვის.

მუშების და მოსამსახურეების ბიუჯეტი ამიერ-კავკასიაში

სრულიად რუსეთის პროფ. კავშირთა საბჭოს, ამიერ-კავკასიის ბიუროს პლენუმის და ამიერ-კავკასიის სახალ. კომისართა საბჭოს დადგენილებით, მარტში ამიერ-კავკასიაში დაიწყება მუშების და მოსამსახურეების ბიუჯეტის გამოკვლევა.

ეს საქმე დავალებული აქვს ამიერ-კავკასიის შრომის სახ. კომისარიატთან არსებულ ამიერ-კავკ. შრომის სტატისტიკის ბიუროს.

ამ გამოკვლევას, დიდ სამეცნიერო ინტერესის გარდა, აქვს უდიდესი მნიშვნელობა პრაქტიკულად.

მისი მიზანია—სტატისტიკური და კვირვების გზით გამორკვეულ იქნეს მუშების და მოსამსახურეების მატერიალური მდგომარეობა, შრომის პირობები, კვება, სანიტარო პირობები, კულტურული მოთხოვნილებანი და სხ., და აგრეთვე წარმოების სხვადასხვა დარგის და პროფესიის მუშაკთა რეალური სამუშაო ხელფასი.

ამის გარდა, ბიუჯეტის ეს გამოკვლევა შესაძლებლობას მოგვცემს მომავალში სამეცნიერო-სტატისტიკური გამოკვლევის გზით სწორად მიუდგეთ საკითხს სხვადასხვა წარმოებებში სამუშაო ხელფასის რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ.

დასავლეთ ევროპის ქვეყნებში ასეთი გამოკვლევა ხდება ხშირად, თითქმის პერიოდულად და იქ ამ საქმეს დიდი დაბრკოლებები არ ეღობება, უპირველესად ყოვლისა, იმიტომ, რომ დასავლეთ ევროპის მუშას ყოველთვის გათვალისწინებული და სწორად გამოანგარიშებული აქვს თავისი ხარჯები,—რაც იძლევა უტყუარ მასალას დაკვირვებისა და გამოკვლევისათვის, ბემდეგ, იმიტომ, რომ ის შედარებით კულტურულად მაღლა სდგას, დაინტერესებულია ამ ვარ გამოკვლევებში და ყოველთვის ხელს უწყობს მას.

შეტად ძნიმეა ეს მუშაობა ჩვენს პირობებში. არა მარტო ცალკე მუშებს და მუშათა მასსებს, არამედ პროფკავშირებსაც, უმეტეს შემთხვევაში, არა აქვთ საკმაოდ გარკვეული წარმოდგენა ამ საქმის უდიდესი მნიშვნელობის შესახებ და ამ ღონისძიებისადმი მათი თანაგრძნობა და დახმარება, თავისთავად ცხადია, ვერ მიწვდებოდა მუშათა ფართე მასსებს.

მუშათა ბიუჯეტის გამორკვევა ხომ არის იგივე, რაც მუშათა ცხოვრების პირობების მასსიური გამოკვლევა, ამ პირობების შესახებ კი ჩვენმა პროფკავშირებმა, საუბედურად, ჯერ-ჯერობით ბევრი არაფერი იციან, საჭიროა კი რომ იცოდენ, ვინაიდან ცხოვრების პირობები მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს შრომის ნაყოფიერებაზე, რასაც ამ ჟამად, ამიერ-კავკასიის საბჭოთა ფედერაციის სახალხო მეურნეობის აღორძინებისათვის გაძლიერებული მუშაობა დროს პირველ ხარისხოვანი მნიშვნელობა აქვს.

ამიტომ ზედმეტია ლაპარაკი ამ განსაკუთრებული ხასიათის მნიშვნელობაზე, რომელიც აქვს მომავალ ბიუჯეტის გამოკვლევას. მუშათა მასსების ცხოვრება რევოლიუციონურ ეპოქაში რთული და მრავალფეროვანია და მისი სხვადასხვა გვარი მხარეების გამორკვევა შესაძლებელი მხოლოდ სპეციალური შესწავლის გზით.

სტატისტიკა—ციფრების მიუდგომელი ენაა. მისი საშუალებით შესაძლებელია არა მარტო უბრალო გამოკვლევა, არამედ აგრეთვე სამეცნიერო ანალიზის გზით რევოლიუციის პროცესებების და მისი დამახასიათებელი სოციალური ფაქტორების, ეკონომიური განვითარების თუ ჩამორჩენილობის ეტაპების შესწავლა.

ყოველი რევოლიუცია აუცილებლად იწვევს მცხოვრებთა ფართე წრეების ცხოვრების სოციალურ-ეკონომიურ და საოჯახო პირობების გარდატეხას.

ამიერ-კავკასიაში პროლეტარულმა რევოლიუციამ 2 წლის განმავლობაში მოახდინა დიდი ცვლილება მუშათა ფართე მასსებში, არა მარტო მის მსოფლმხედველობაში, არამედ მისი ცხოვრების ეკონომიურ-სოციალურ და სხვა სფეროშიაც. მან მისცა მუშათა მასსებს ახალი შეგნება, ახალი გამოცდილება და ახალი მოთხოვნილებანი.

ქვეყნის ნორმალურ სამეურნეო ფუნქციების დარღვევა, შრომის ნაყოფიერების დაცემა, სიძვირის ზრდა და რევოლიუციის თანამგზავრი სხვა მოვლენანი მათი შემოტევითი მოძრაობის პირველ პერიოდში, თავისთავად ცხადია, არღვევენ მუშა-მწარმოებლის შემოსავლის და გასავლის პროცენტულ შეფარდებას.

სიძვირის შეუჩერებელი ზრდის გამო, რეალური სამუშაო ხელფასი იმდენად შორდება საარსებო მინიმუმს, რომ მას აღარ შეუძლია დაფაროს ლა კრებებზე გაიმართოს მოგონებათა საღამოები, რომელზედაც განხილული იქნება რევოლიუციონური ბრძოლის ისტორია და ადგილობრივ პარტიულ ორგანიზაციის მუშაობის შედეგები, აქ გაშუქებული უნდა იქნეს ორგანიზაციების ცხოვრების თვალსაჩინო მომენტები რევოლიუციის საქმისათვის დაღუპულ ყველაზე უფრო მომქმედ ამხანაგების როლი.

დაინიშნოს განსაკუთრებულ დანიშნულების ნაწილების და „სპარტაკის“ დათვალიერება. 13 მარტს, საღამოზე დაინიშნოს პარტიულ კომიტეტების პარტიის წევრთა თანადასწრებით, პროფორგანიზაციების. ახალგაზრდობის კომკავშირის და წითელ-არმიის ნაწილების საზეიმო სხდომები.

საზეიმო სხდომა მიეძღვნას იუბილეს, რის შემდეგ გაიმართოს უფასო წარმოდგენები.

ყველა პარტიულ-საბჭოთა გაზეთებმა ადგილი დაუთმონ დღესასწაულს; წინასწარ შეუკვეთონ რა წერილები და მოგონებანი, პარტიის ძველ წევრებს—რევოლიუციონურ ქარიშხლის და ბრძოლების მონაწილეებს.

მუშათა და ახალგაზრდათა კომკავშირის კლუბებში დაიდგას ინსცენიროვკა თვითმპყრობელობის წინააღმდეგ პარტიის ბრძოლის ისტორიიდან და აგრეთვე გაიმართოს მოგონებათა საღამოები.

ბიბლიოთეკებმა უნდა გამართონ იმ ლიტერატურის გამოფენა, რომელიც ეხება თვითმპყრობელობის და მენშევიკების წინააღმდეგ პარტიის ბრძოლის ისტორიას.

დამატებითი მასალები და თეზისები ცალკე გამოგეგზავნებათ.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრ. კომიტეტის მდივანი **მიხ. კახიანი.**

ც. კ. საგიტ-საპროპაგანდო განყოფ. გამგის მოადგილე **ა. კვირიკაძე**

მენშევიკური პარტიის ცნობილი მოღვაწეების, ბიჭტორ თევზაიასი და პეტრე გელეიშვილის,

განცხადებანი

გაზეთ „კომუნისტი“-ს რედაქციას.

ამით ვაცხადებ, რომ, ჩემ მიერ სრულიად შეგნებულად მიღებულ გადაწყვეტილების თანახმად, თავს ვანებებ ყოველგვარ პოლიტიკურ საქმიანობას.

საჭიროდ მიმაჩნია ამას დაუმატო, რომ ყოველთვის ვიყავი და დღესაც ვარ წინააღმდეგი შეიარაღებული ბრძოლის არსებულ ძალა-უფლების წინააღმდეგ და ყოველგვარ იმპერიალისტურ ინტერვენციის საქართველოს საქმეებში.

ბიჭტორ თევზაია.

28 თებერვალი, 1923 წ.

პატივცემულ ამხანაგო მიხა!

ვაძლევთ ჰატიოსან სიტყვას, რომ წელიწად ნახევარი მეტია, რაც საკანში ვარ და კარში არ გამოვსულვარ. თქვენი პარტიის წინააღმდეგ არც მიმეშვაია, არც ეხლი ვმუშაობ და არც მომავალში ვფიქრობ მუშაობას. რაც შეეხება უფრო შორეულ წარსულს, ვგონებ უსარგებლო არ ვიყავი იმ თქვენი პარტიის დამამშვენებელი ამხანაგებისათვის, რომლებიც პირდაპირ მოდიოდენ ჩემთან ამბ. მიხას წერილებით. ასეთები იყვნენ ალიოშა ჯაფარიძე ბაქოში, საშა წულუკიძე თბილისში და სხვა. რათ უნდა ჩამეთვალოს ცოდვათ, რომ ვიყო და მოვკვდე იმ მესამე დასელათ, რომელიც თქვენ თვითონ შექმენით და რომლის წევრათაც თქვენ თვითონ მომმართეთ.

დანარჩენი თქვენთვის მომინდვია.

პირადათ მუდამ თქვენი პატივისმცემელი **პეტრე გელეიშვილი.***)

20 თებერვალი 1923 წელი.

*) თანახმად ავტორის სურვილისა, ვბეჭდავთ მის წერილს, მიმართულს ამხ. მიხა ცხაკაიასადმი. რედ.

რღვევის პროცესში

ოქტომბრის დიდი რევოლიუციის პროცესში, როდესაც უკანასკნელ ხარისხამდე გაშიშვლდნენ საზოგადოების შემადგენელ ძალთა ინტერესები და წინანდ ჩასახული კლასიურ-პოლიტიკური იდეოლოგიები, ასე ვთქვათ, თავიდან ფეხებამდე შეიარაღებული წარსდგენ ურთიერთ შორის სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლის ასპარეზზე, აშკარა შეიქნა მოღალატური ბუნება იმ წვრილ ბურჟუაზიული პარტიების, რომლებიც მოხერხებულათ ეხვეოდნენ „სოციალისტურ“ და „დემოკრატიულ“ სამოსელში. ჩვენ ვლაპარაკობთ მენშევიკებზე და სოციალისტ-რევოლიუციონერებზე.

თუ ოდესმე მიეცა აშკარა გამართლება ლასალის ცნობილ დებულებას „ერთიანი რეაქციონური მასის შესახებ“, დებულებას, რომელიც მნი წამოყენების დროს და გარკვეულ სოციალ-პოლიტიკურ გარემოებებში შეიცავდა უუდიდეს ტაქტიკურ შეცდომას (რაზედაც ხაზგასმით მიაქცევს ყურადღება მარქსმა და ენგელსმა გერმანიის სოციალდემოკრატიის პროგრამის დისკუსიასთან დაკავშირებით), თუ, ოდესმე, ვიმეორებთ ჩვენ, ხოლ ეი შეისხა ამ ტაქტიკურმა დებულებამ—უეჭველათ ითქმის, რომ ეს მოხდა სწორედ ამ მომენტისთვის და მას შემდეგ, რაც პროლეტარიატმა რუსეთში ხელთ იგდო სახელმწიფოს ძალა-უფლება და შეუდგა თავის კლასიური მიზნების განხორციელებას. ასეთ მომენტებში განსაკუთრებით აშკარავდება რეაქციონერი არსი ამოძრავებულ საზოგადოებრივ ძალების და მათ შორის თვით ისეთებისაც, რომლებსაც თითქოს კავშირი აქვთ ყველაზე უფრო რევოლიუციონურ კლასთან, პროლეტარიატთან, და მის „მზეს ფიცულობენ“.

სოციალ-დემოკრატიულ პარტიას (მენშევიკებისას) და ესერებს ეწვიათ სწორეთ ეს „ბედი“. ჩვენ არას ვიტყვით ამ წერილში უკანასკნელებზე. რაც შეეხება პირველებს, ჩვენ არა ერთხელ გაგვიცხადებია, რომ ისინი წარმოადგენენ წვრილ ბურჟუაზიულ კლასების ეკონომიურ-პოლიტიკურ ინტერესებს და ამიტომ მთელი მათი მოქმედება აღბეჭდილია მერყეობით, ორპოფობით და ორპირობით, როგორც რევოლიუციამდე ისე განსაკუთრებით ამ რევოლიუციის პროცესში. და ეს გაგრძელდა მანამდი, სანამ მათ ხელაღებით თავი არ ამოჰყვეს მებრძოლი პროლეტარიატის მოსისხლეთ მტერთა ბანაკში. ეს არა ერთხელ დამტკიცდა რევოლიუციის თვალსაჩინო ეპიზოდების მაგალითებზე, ეს დებულება შეადგენს დღეს მტკიცე იდეიურ-პოლიტიკურ მონაპოვარს რევოლიუციონური პროლეტარიატის კლასობრივ შემეცნებისას.

ამ ფაქტის საბოლოო გამოაშკარავებას ვრონაირი გავლენა უეჭველათ უნდა მოეხდინა პარტიის იმ წრეებზე და იმ ბელადებზე, რომლებიც იყვნენ დაკავშირებული (და ასეთი ელემენტები იყვნენ მენშევიკური პარტიაშიც) მუშებთან.

ერთი მხრით კონტრ-რევოლიუციონურმა ჩიხმა, რომელშიდაც ისინი მოამწყვდია პარტიის ტაქტიკამ, მეორე მხრით კი საბჭოთა ხელისუფლების გაწმტკიცებამ და ბოლოს კომპარტიის შეუბრალებელმა კრიტიკამ და მხილებამ, დაჰბადა მენშევიკური პარტიის უფრო რევოლიუციონური ელემენტებისა და მუშური შემადგენლობის მოძრაობა ტუშმარიტ პროლეტარული პარტიისა და მშრომელთა ხელისუფლებისაკენ გადასასვლელათ. ამ მოძრაობამ მიიღო თითქმის მასიური ხასიათი რუსეთში და ამასთანავე დაკავშირებით ადგილი ჰქონდა სულ უკანასკნელ ხანებში გამოსვლას მენშევიზმის ისეთი ყოფილი ბელადებისას, როგორიც არიან ა. მარტინოვი და ნ. როტკოვი. ამ უკანასკნელის წერილი იბეჭდება ჩვენი გაზეთის დღევანდელ ნომერში. ამ დღეებში საშუალებას მივსცემთ ჩვენ მკითხველებს გაეცნონ ახალ შეხედულებებს მარტინოვისას უფრო ვრცლათ. ორივე ავტორი, განსაკუთრებით ა. მარტინოვი გამანადგურებელი კრიტიკის ქარცეცხლში ატარებს მთელ ტრადიციულ ტაქტიკას მენშევიზმისას, აშკარავებს მის კონტრ-რევოლიუციონურ როლს რუსეთის რევოლიუციაში და ხელაღებით გადადის კომუნისტური პარტიის პოზიციებზე.

დაახლოებით, ჯერ მხოლოთ დაახლოებით, ასეთივე მოვლენის ნიშნებს ვამჩნევთ დღეს საქართველოშიც და ამ მხრივ დიდ ინტერესს წარმოადგენს აქაური მენშევიკური პარტიის ცნობილი მოღვაწეების წერილები, რომლებიც ჩვენ ზემოთ მოვათავსეთ.

ბიჭტორ თევზაია უბრალო წევრი არ არის საქართველოს მენშევიკური პარტიის, რომლის ორგანიზაციული ნამსხვრევები აჯანყებებისა და ტერორის ტაქტიკაზე არიან დღეს გადასული სისხლის სამართლის დამნაშავეთა ბრბოებთან ერთათ და რომლის ბელადები საზღვარ გარეთ ყოველ საშუალებას ხმარობენ საქართველოში იმპერიალისტური შეიარაღებული ძალებით ინტერვენციის საცდელად. თევზაია ცნობილი წევრია მენშ. პარტიის, აქტიური მოღვაწე მისი, ყოფ. წევრი დამფუძნებელი კრების, და საკმაო ცნობილი ლიტერატურული გამომხატველი მენშევიზმის. ფრიადდამახასიათებელია, რომ **ასეთი** აქტიური მენშევიკი გამოდის განცხადებით, რომ ის „სრულიად შეგნებულად მიღებულ გადაწყვეტილების თანახმად **თავს ანებებს ყოველგვარ პოლიტიკურ საქმიანობას“.** მაგრამ უფრო ყურადსაღებია მისი განცხადება, საბჭოთა ძალა-უფლების წინააღმდეგ შეიარაღებული ბრძოლასა და საქართველოს საქმეებში იმპერიალისტურ ინტერვენციასთან დამოკიდებულების შესახებ. ის თავ საქართველოს ისტორიას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს“.

ბროშურის მთელი შინაარსი ამ ზოგადი დასკვნის- ილიუსტრაციაა მდიდარი, ყოველ მხრივი სტატისტიკური მასალების დახმარებით. ციფრების პრიზმაში ატარებს თ. ღლონტი საქართველოს შინაურ და საგარეო მდგომარეობას მენშევიკების და კომუნისტების დროს. ის აღნიშნავს „უდიდესი ისტორიული მნიშვნელობის ფაქტს, „რომელიც მცხოვრებთა საკეთილდღეოთ კომუნისტებმა მოიტანეს“—ე. ი. საშინაო, ისე საგარეო მშვიდობიანობას. ის ხაზს უსვამს აგრეთვე იმ გარემოებას, რომ „მსოფლიოში შექმნილ პირობებში მხოლოდ რუსეთის ორიენტაციას და კომუნისტურ პოლიტიკას შეეძლო ფართოდ გაეღო (კარი?) საქართველოსათვის ნაციონალურ-ეკონომიურ აღორძინებისათვის—ამ სიტყვის ულრმესი მნიშვნელობით. და მართლაც, საქართველოს არასოდეს არ უნახავს ისეთი უდიდესი საქმეები, რომელიც ეხლა კეთდება კომუნისტების მიერ“.

ბროშურის თითქმის სამი მეოთხედი დაკავებულია მოთხრობით იმ „უდიდესი საქმეების“, რასაც საქარ. საბჭოთა მთავრობა ეწევა კომპარტიის ხელმძღვანელობით.

მიუდგომელი და საკმაოთ სრულია სურათი ყოველმხრივი საბჭოთა აღმშენებლობისა და თვითეული მუშა და გლეხი უნდა გაეცნოს ამ სურათს უშუალოდ.

ეს გაცნობა ხალისს შემატებს მათ საბჭოთა წყობილების გასამტკიცებლად შრომა-ბრძოლისათვის, იმავე დროს ზიზღით აღავსებს იმ არამზადების მიმართ, რომელნიც სოციალ-დემოკრატიული ფერფლარილით შეთითხნილნი მსოფლიო რეაქციის დავალებებს ასრულებენ და მიპარვით დანას სცემენ ზურგში აღმშენებლობაში ჩაბმულ მუშებს და გლეხებს.

ბ. ო.

ფაქტები და ციფრები მე-2 ინტერნაციონალის ცულლუტების საპასუხოთ

(თეოდ. ღლონტი. „მენშევიკური და საბჭოთა საქართველო“. სახელმწიფო გამომცემლობა, 1923 წ.):

მკითხველს უეჭველია ეხსომება თუ როგორ ქურდულათ ეწეზა შარშან საბჭოთა საქართველოს ყვითელ ინტერნაციონალის და ყვითელ ამსტერდამელ პროფკავშირების ცენტრის წვრილდება ცუდლუტი **ბრაუნტალი.** ქველმოქმედების მოციქულის წამოსასხამით მოადგა ის ბათუმს, შემოთვალა—რვა ვაგონი სამკურნალო წამალი მომაქვს საქართველოს დამშეულთა სასარგებლოთ და ვზა ხსნილი დამახვედრეთო.

რვა ვაგონის მაგიერ სულ რამდენიმე ათეული ფუთი მედიკამენტით მოსულიყო ეს უეჭველი ჯამუში მსოფლიო იმპერიალიზმისა, მარა საბჭოთა მთავრობამ მაინც შემოუშვა. ბრაუნტალი ორ კვირამდე ფარნა თბილისში—ვითომ მედიკამენტების დარიგების საქმის მოსაწყობად,—რის შემდეგ უკან გაბრუნდა. ვენაში ჩასვლისთანავე მან გააჩაღა ყოველად საძაგელი კამპანია საბჭოთა საქართველოს და საბჭოთა რუსეთის წინააღმდეგ: „საკუთარი“ უპატიოსნესი თვალით ენახა საქართველოს წარღვნა, განადგურება, გაველურება, გაცამტვერება და სხ. ბალშევიკების რეჟიმის სიმძიმეს ქვეშ. რა თქმა უნდა, საქართველოში ჩასვლა ბრაუნტალის ამიტომ კავშირების და საქარხნო კომიტეტების აქტიური მონაწილეობა ამ საქმეში ფრიად მნიშვნელოვანი ხდება, და ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ ისინი, როგორც ამ მუშაობის შედეგებში დაინტერესებულნი ფართე პროპაგანდით მუშადა შორის ქარხნებ-ფაბრიკებსა და სახელოსნოებში ბიუჯეტის გამოკვლევის მიზნებისა და მნიშვნელობის შესახებ, უზრუნველყოფენ ამ საქმის წარმატებით ჩატარებას და ხელს შეუწყობენ უმაღლეს საბჭოთა და პროფესიონალურ ორგანოთა დადგენილების განხორციელებას.

ი. უ.

მარა ბრაუნტალის ზღაპარ-ჭორი, ბრაზმორიული მენშევიზმის ცილისწამებით შეავებული ხომ მაინც დარჩა ვენის გაზეთის ფელეტონებში გაბნეული და ცალკე გამოსულ ბროშურაშიაც. საჭირო იყო მეტმორეს და ცილისმწამებლის მხილება, სააკაროაზე ყურით გამოყვანა, მისი ლეგენდების ბურუსის გაფანტვა სინამდვილის სწორი სურათების დაპირდაპირებით.

ეს შრომა თავს უდვია ამხ. თ. ღლონტს. მოსკოვში ყოფნის დროს მას დაუწერია ბრაუნტალის საპასუხო ბროშურა, რომელიც გამოცემულია რუსულად. ამ ბროშურის თარგმანი გამოუშვია ახლა საქ. სახელმწ. გამომცემლობამ.

მემარცხენე სოც.-ფედ. პარტიის ერთ-ერთი ლიდერი, არა კომუნისტი თუმცა საბჭოთა რეჟიმის პლატფორმაზე მდგომი, უმკლავდება ბრაუნტალს არა პოლემიკური ფანდების დახმარებით, არამედ მხოლოდ და მხოლოდ ფაქტებით და ციფრებით. მიუდგომელ მამომხილველ და მამხილებელ თ. ღლონტის ბროშურის ფაქტები და ციფრები სინამდვილის მეადგილებელია და მსუსხავი. ასეთიეა ის მოკლე დასკვნები, რომლებიც თავისთავად გამომდინარეობენ ციფრების ცხრილებიდან და ფაქტების დიდ-დიდ ხროვიდან.

ბროშურის წინასიტყვაობაში თ. ღლონტი სწერს: „ენეშევიკური „სამეფო“-ს საქართველომ თავისი მაგალითით დაამტკიცა „იმპერიალიზმის და რევოლიუციის შორის“ ხეტიალის პოლიტიკის გაკოტრება. იგივე საქართველო გვიჩვენებს ცხოვრებაში საბჭოთა პოლიტიკის ცხოველმყოფელობას და იძლევა მაგალითს ეროვნული, კულტურული და ეკონომიური საკითხების სისწორით გადაჭრისათვის. როგორც მთელი დასავლეთისათვის, ისე განსაკუთრებით გამოღვიძებული აღმოსავლეთისათვის საბჭოთა საქართველოს ბრძოლა ამ მიმართულებით—ასეთია ჩვენი პირდაპირი გზა.

ნაციონ-ფუპეშეტი

რურის ოლქის ოკუპაცია

საფრანგეთის ბატონობა რეინლანდში.

ბერლინი. 1 მარტი. საფრანგეთის საოკუპაციო ჯარების ხელშია ამ ჟამად მთელი რეინლანდი მიუხედავად იმისა, რომ ცნობები ლიმბურგის ოკუპაციის შესახებ ჯერ კიდევ არ დამტკიცებულა. გერმანიის პრესის აზრით, რეინლანდის დაკავებით საფრანგეთმა მიაღწია იმას, რომლისაკენ ის მიისწრაფოდა მრავალი წლების განმავლობაში.

მუშების დევნა.

ბერლინი. 1 მარტი. ამ ჟამად საფრანგეთის საოკუპაციო ხელისუფლება ღებულობს შეუბრალებელ ზომებს მუშების დასამშვიდებლად. გამოყენებულია სამუშაო ხელფასის დაკავების მეთოდი. მაგალითად, კუნფერდრეიში საოკუპაციო ხელისუფლებამ ხელთ იგდო 250 მილ. მარკა, რომელიც დანიშნული იყო „პრინც ვილჰელმ“-ის ცეხის მუშებისათვის ჯამაგირის დასარიგებლად.

კაუბში მეზღვაურთა კავშირის ბიუროში კავშირს ჩამოართვეს 12 მილიონი მარკა.

ესსენში ინვალიდების კასას ჩამოართვეს 400,000 მარკა.

სურსათის რეკვიზიცია.

ბერლინი. 1 მარტი, ოკუპანტების უმაღლესი სარდლობის ბრძანებით, საფრანგეთის ჯარები აწარმოებენ ფართო მასშტაბით რურის ოლქში შემოზიდულ სურსათის რეკვიზიციას. ამის გამო მცხოვრებთა უკმაყოფილება იზრდება.

მდგომარეობა რთულდება.

ბერლინი. 1 მარტი, მდგომარეობა ბოხუმში, ფრანგების მიერ ჩადენილ რეპრესიების გამო, ძლიერ გართულდა.

პოლიციის დათხოვა.

ბერლინი. 1 მარტი, საფრანგეთის სარდლობამ ესსენში გასცა ბრძანება გერმანიის პოლიციის სამსახურიდან საბოლოოდ დათხოვის შესახებ.

კოლონიალური ჯარები ნეივიდში.

ბერლინი. 1 მარტი. ნეივიდში მივიდა და დაბინავდა საფრანგეთის კოლონიალური პოლკი.

განაჩენი ბუროგმისტრის მიმართ.

ბერლინი. 1 მარტი. რურის ბურგომისტრს ვეტტერს, რომელმაც უარი სთქვა საფრანგეთის საოკუპაციო ხელისუფლების ბრძანების შესრულებაზე, სამხედრო სასამართლომ მიუსაჯა 1 წლის ციხე და 10 მილ. მარკის რაოდენობით ჯარიმის გადახდა.

მოძრაობის შეჩერება.

ბერლინი. 1 მარტი. ფრანგების მიერ ბაკის 10 პროცენტით გადიდების ცდის გამო, მოძრაობა დორტმუტ-ემსის არხზე სავსებით შეჩერებულია.

ბოხუმში.

ბერლინი. 1 მარტი. ბოხუმის ცენტრალურ ნაწილში საოკუპაციო ხელისუფლებამ აკრძალა ყოველგვარი ვაჭრობა სურსათ-სანოვაგით. დახურეს პურის საცხობები, საყასბოები და აგრეთვე სასადილოები, მარტოდენა მუშებისათვის. მოძრაობა ქუჩებში შეჩერებულია: არ ატარებენ თვითანიტარულ კარეტებსაც.

ფრანგების ძალა.

ბერლინი. 1 მარტი. თემთა პალატაში ბონარ-ლოუმ. შეკითხვაზე განაცხადა, რომ საფრანგეთს ყავს ამ ჟამად რურში არმია, რიცხვით 103,000 კაცი.

ბონარ ლოუ გერმანიის გადახდიანობის შესახებ

ბერლინი. 1 მარტი. ლიბერალ დეონ სიმონსის შეკითხვაზე გერმანიის გადახდის უნარიანობის შესახებ, ბონარ ლოუმ განაცხადა, რომ გერმანიის ვალი ალბათ უდრის 1921 წელს გამორკვეულ ჯამს და რომ გერმანიის მიერ ამ ვალის გადახდა შეუძლებელია.

— „ვესტმინსტერ გაზეტ“-ი არჩევს რა სიმონსის შეკითხვას, რომელიც შეეხება საფრანგეთის გადაწყვეტილებას განაგრძონ რურის ოკუპაცია იმ დრამდე, სანამ გერმანია არ გადაიხდის თავის ვალებს, ამბობს, რომ ამ შემთხვევაში საფრანგეთი სამუდამოთ უნდა დარჩეს რურში.

პოლიციის განიარაღება.

პარიზი. 1 მარტი. ბოხუმში სწარმოებს ფრანგების მიერ „მშვენე პოლიციის“ განიარაღება. ამ მიზნით საოკუპაციო ჯარმა დაიკავა პოლიციის უყაზარმები. ბოხუმის პოლიციის განიარაღების შემდეგ საოკუპაციო ხელისუფლება დაიწყებს პოლიციის განიარაღებას სხვა ქალაქებშიც.

ახალი კონფერენცია.

ბერლინი. 1 მარტი. პარიზში 4 მარტისათვის დანიშნულია კონფერენცია, რომელზეც მონაწილეობას მიიღებს საფრანგეთი, ბელგია, ინგლისი და ამერიკა. კონფერენცია მოწვეულია საოკუპაციო ხარჯების რაოდენობის გამოსარკვევად.

სამხედრო დიქტატურა.

ბერლინი. 1 მარტი. სამხედრო ხელისუფლებამ რურის ოლქში გამოაქვეყნა დადგენილება, როლის თანახმად ვინც არ დაემორჩილება საფრანგეთის დადგენილებებს, მას მიესაჯება 10 მილ. ჯარიმა ან 5 წლის ციხე.

ემერიხის დაკავება.

ლონდონი. 1 მარტი. ამსტერდამიდან „დეილ-მეილის“ ცნობით, ოკუპანტების სამხედრო ნაწილები შევიდა დღეს ემერიხში (ნავთსადგური რეინის მარჯვენა ნაპირზე). ჯარების მიერ დაკავებულია აგრეთვე საბაჟო ჰოლანდიის საზღვარზე.

მრეწველობის კრიზისი.

პარიზი. 1 მარტი. საფრანგეთის გაზეთები იტყობინებიან, რომ რურის ჩრდილოეთ ნაწილში მრეწველობის კრიზისის გამო, ფაბრიკებმა და ქარხნებმა უნდა შეამცირონ მუშათა რიცხვი.

სიკვდილით დასჯის შემოღება.

პარიზი. 1 მარტი. კობლენციდან იტყობინებიან, რომ მოკავშირეთა უმაღლეს კომისიის ბრძანებით საბოტაჟის ან წინააღმდეგობის ყველა აქტებისათვის, რომელიც გამოიწვევს სიკვდილს, მისჯილი იქნება სიკვდილით დასჯა.

ოკუპაცია ფართოვდება.

რომი. 1 მარტი. რურში გრძელდება ახალი ტერიტორიების ოკუპაცია. საოკუპაციო ხელისუფლება გაგზავრდა მტრულად განწყობილ მოსამსახურეების გადასახლებას.

გერმანიის პოლიციის დევნა.

ბერლინი. 1 მარტი. რეკლინსგაუზენში საოკუპაციო ხელისუფლებამ დააპატიმრა გერმანიის პოლიციის ყველა მოსამსახურეები.

ბოხუმში 28 თებერვალს დილიდანვე დაიწყო პოლიციელების დაპატიმრება.

ბერნში გერმანიის პოლიციას სავსებით აჰყარეს იარაღი და დააპატიმრეს.

გენერალ დეგუტის ბრძანება.

პარიზი. 1 მარტი, დიუსელდორფიდან იტყობინებიან, რომ გენ. დებუტმა გასცა ბრძანება, რომლის ძალითაც მაღაროების სამმართველოებს დააჯარიმებენ იმ შემთხვევაში, თუ ისინი უარს იტყვიან გერმანიის კანონებთან შეფარდებულ ინსტრუქციების გაუქმებაზე. ამ ბრძანებაში ნათქვამია, რომ რურის ნახშირზე შემოღებულ ხარკის გადაუხდელობის შემთხვევაში, დამნაშავენი დაპატიმრებული იქნებიან.

რურის გარშემო

ფრანგების ბატონობა.

ლონდონი. 1 მარტი. „დეილი მეილის“-ს კორესპოდენტი დიუსელდორფიდან იტყობინება, რომ საფრანგეთს გადაწყვეტილი აქვს გაფართოვოს რურის მაღაროების ექსპლოატაციის დაბეგვრა და შემოიღოს 40 პროცენტიანი ნიხრი. მეპატრონეები, რომლებიც არ გადაიხდიან ბეგარას, დაპატიმრებული იქნებიან.

ინგლის-საფრანგეთის მოლაპარაკება.

ლონდონი. 1 თებ. თუმცაღა არ იყო მიღწეული საფრანგეთის მოთხოვნილებების საკითხში შეთანხმება, რომლითაც საფრანგეთს უნდა მიეცეს ინგლისის საოკუპაციო ზონაში სატრანსპორტო შეღავათები, მაგრამ არის იმის ნიშანი, რომ ეს მოლაპარაკება შეთანხმებით დამთავრდება. ამ ჟამად სწარმოებს მხოლოდ საკითხის ტეხნიკური მხარეების განხილვა. ინგლისის და საფრანგეთის გაზეთებში აღნიშნული იყო, რომ საფრანგეთის მთავრობამ ფართოდ უნდა განავითაროს რკინის გზის ექსპლოატაცია კელნის რკინის გზის ექსპლოატაციასთან ერთად.

გერმანიის ამბები

კუნოს კაბინეტი მერყეობს.

პარიზი. 1 მარტი, ლედებური გამოვიდა რეიხსტაგში კუნოს პოლიტიკას სასტიკი კრიტიკით. გერმანიის ნაციონალისტური წრეები მღელვარებით მოელიან „მემარცხენეთა“ პოზიციას. „ფოსიშე ციტუნგი“ აღნიშნავს, რომ სოციალისტები უფრო და უფრო სასტიკი ხდებიან კუნოს კაბინეტის მიმართ.

ახლო აღმოსავლეთში

კერზონ ს ოპტიმიზმი.

ლონდონი. 1 მარტი, საერთო პოლიტიკურ მიმოხილვაში ლორდ კერზონმა ლოზანის კონფერენციის შესახებ სთქვა: „თუ კონფერენციამ არ მოგვცა დამაკმაყოფილებელი შედეგები, მაინც არ უნდა გაეწანებოდეს მასზე დახარჯული დრო, ვინაიდან ჩვენ შევასრულეთ კონფერენციაზე რთული საკითხეაი. ლოზანის კონფერენციის შედეგი ამ ჟამად ირჩევა ანგორაში. იქ, როგორც ყველგან, არის ზავის და ომის პარტიები. მე არ ვფიქრობ, რომ რომელიმე ხალხმა ან მთავრობამ უარყოს ხელშეკრულება, რომელიც შედგენილია ისეთი სულგრძელ სტატიებით, როგორც ოსმალეთისთვის ჩვენ მიერ წარმოდგენილი ხელშეკრულება, მე არ ვფიქრობ, რომ ოსმალეთის ინტერესები ისე, როგორც ჩვენი ინტერესები მოითხოვდეს ომის გაგრძელებას, რომელიც თხოულობს ამდენ მსხვერპლს და რომლის შედეგი არავინ იცის. შეეხო რა შემდეგ ლოზანის კონფერენციას, კერზონმა განაცხადა, რომ მდგომარეობა ახლო აღმოსავლეთში არ არის ისე უნუგეშო, როგორც გონიათ. ის თავს ინუგეშებს მით, რომ

იტალიის კოლონიებში.

პარიზი. 1 მარტი. იტალიის კავალერიამ ორშაბათს ტრიპოლის დასავლეთით 200 კილომეტრის მანძილზე მდებარე მიზრატუ დაიკავა. აჯანყებულების დევნა გრძელდება.

ფაშისტების და ნაციონალისტების გაერთიანება.

რომი. 1 მარტი. ფაშისტებისა და ნაციონალისტებისაგან შემდგარმა შერეულმა კომისიამ მოიწონა ორივე პარტიის შეერთება.

ჰუნგრეთში

ჰუნგრეთის მუშებს შორის.

მოსკოვი. 1 მარტი. ჰუნგრეთში იწყება გრანდიოზული ბრძოლა მუშებსა დ მწარმოებლებს შორის სამუშაო ხელფასის შესახებ. მთელ რიგ მსხვილ წარმოებებში დაიწყო გაფიცება, რომელზედაც მწარმოებლებმა ლოკაუტით უპასუხეს. რკინის დამმუშავებელ და ლითონის მრეწველობაში ლოკაუტის ქვეშ იმყოფება 35.000 მუშა, ხე-ტყის მრეწველობაში—14000 მუშა. ბურჟუაზიული პრესა საყოველთაო გაფიცვის შიშით მოუწოდებს მწარმოებლებს ზომიერებისაკენ. ყველა ბელადები ხელს უშლიან მუშებს გადამწყვეტი ნაბიჯის გადადგმაში და ურჩევენ მათ განაახლონ მუშაობა.

ჰუნგრეთი და ჩეხო-სლოვაკია.

რომი. 1 მარტი. ენენეაში დაიწყო ჰუნგრეთისა და ჩეხო-სლოვაკიის შორის საზღვრის საქმის მომწესრიგებელთ კონფერენცია.

სხვადასხვა ამბები

ბელგიის მუშების მოთხოვნილება.

მოსკოვი. 1 მარტი. სამთამადნო მუშების მიხედვით, ბელგიის მრეწველობის სხვა დარგის მუშები შარლრუაში და სხვა ქალაქებში მოითხოვენ სამუშაო ხელფასის მომატებას.

ლიტვას შესახებ ჩიჩერინის ნოტის გამო.

მოსკოვი. 1 მარტი. საფრანგეთის პრესა იხილავს პოლონეთისათვის გაგზავნილ ჩიჩერინის ნოტას ლიტვის შესახებ. გაზეთი „ეკო ნაციონალ“ სწერს: „პოლონელები ფრთხილ დ უნდა იყვნენ, რათა არ მისცენ წითელ არმიას აქტიური მოქმედების დაწყების საბაბი.

გაზ. „ინფორმაციონ“-ში ერრიო სწერს, რომ ჩიჩერინის ნოტა მშვიდობიანი ტონით არის დაწერილი. ერრიოს აზრით საჭიროა დაუყოვნებლივ დაწყებულ იქნეს მოლაპარაკება საბჭოთა რუსეთსა და საფრანგეთს შორის.

ბ ე ლ გ ი ა.

„იარალს იყრიან.

პარიზი. 1 მარტი. ბელგიის პარლამენტმა მიიღო კანონ-პროექტ ჯარის შეკრების წესის შესახებ.

გრეი—ხაკონტრიბუციო ხაკითხის შესახებ.

ლონდონი. 1 მარტი. ლორდ გრეიმ ბრისტოლში წარმოთქმულ სიტყვაში განაცხადა, რომ საკონტრიბუციო საკითხი გადაწყვეტილი უნდა იქნას ერთა ლიგის მიერ და არა სხვა რომელიაე გზით.

ჩითელ რესპუბლიკაში

რუსეთი

მომავალ პარტიულ ყრილობისათვის.

მოსკოვი. 1 მარტი, „პრავდა“ მოწონებულ სწერს: „პარტიული ყრილობის დღის წესრიგში, რომელიც გამოაქვეყნა პარტიის ცეკამ, შეტანილია ძირითადი საკითხები: მრეწველობის ორგანიზაცია, საგადასახადო პოლიტიკა სოფელში, ეროვნული საკითხი დ ორგანიზაციული საკითხები. ყრილობისათვის წინასწარი დისკუსია დაიწყო. მიუხედავად იმისი, რომ ცალკე მუშაობის საკითხებში სუფევს აზრთა სხვა და სხვაობა, პარტიის წევრებს შორის ადგილი არ ჰქონია არსებით წმინდა-პრინციპიალური ხასიათის უთანხმებას. საბუთი გვაქვს ვიფიქროთ, რომ მომავალ ყრილობაზე უთანხმებას არ ექნება ადგილი. ჩვენი მტრები, რომლებმაც საბჭოთა ხელისუფლებასთან და ჩვენს პარტიასთან აშკარა ბრძოლაში დაჰკარგეს გამარჯვების იმედი და ამ ჟამად იმედს მხოლოდ შინაგან უთანხმოებაზე ამყარებენ, კვლავ იმედგაცრუებულნი დარჩებიან“.

სასოფლო-მეურნეობის ინვენტარი.

მოსკოვი. 1 მარტი, „ეკონომიური ცხოვრება“ თავის წერილში, სოფლის-მეურნეობის ცოცხალი ინვენტარის და გლეხთა მეურნეობის აღდგენის საკითხის შესახებ, აღნიშნავს, რომ მთავრობამ 1922 წელს გაიღო 17,1 მილ. მანეთი 35,000 ცხენის შესყიდვის და გლეხთა მეურნეობის აღდგენის მიზნით. მიღებულ ცნობების მიხედვით უკვე შესყიდულია 11,500 ცხენი. მოთხოვნილებასთან შეფარდებით ეს რაოდენობა უმნიშვნელოა და მას შეუძლია მხოლოდ უკიდურესი გაჭირვების შემსუბუქება. გლეხთა მეურნეობის აღდგენა შეუძლია თვით მოსახლეობას მრავალი წლობით გულმოდგინე მუშაობის გზით. საჭიროა პირველ ყოვლისა ზრუნვა ცოცხალი ინვენტარის გადარჩენისათვის და ბრძოლა გადამდებ სნეულებებთან, რომელიც ძლიერ გავრცელებულია და საფრთხეს უმზადებს ჩვენს საქონლის მოშენების საქმეს. ცხენების მეტი ნაწილი შესყიდულია ყირგიზეთში, სადაც გავრცელებული იყო სხვა და სხვა სნეულებანი. ამისათვის აუცილებელია განსაკუთრებული სიფრთხილე პირუტყვების რესპუბლიკის სხვა რაიონებში გადაყვანის დროს.

გერმანიის საბავშვო სახლებზე შეფოტა.

მოსკოვი. 1 მარტი. მოსკოვის პროფკავშირთა საბჭომ მიიღო შეფოტა საბავშვო სახლებზე, რომლებშიაც მოთავსებული არიან რევოლიუციონერ ბრძოლაში დაღუპულ მუშების ბავშვები. სათანადო შენობა უკვე გამონახულია გერმანიაში—ტიურინგენის ტყეში. შენობა მორთულია ყოველგვარ სატეხნიკო საშვალებებით და ინვენტარით.

რუსეთის დელეგატები საქარხნო კომიტეტების კონფერენციაზე გერმანიაში.

მოსკოვი. 1 მარტი. სრულ. რუს. პროფ. კავშირთა ცენტრ. საბჭოს პრეზიდიუმმა დაადგინა გააგზავნოს გერმანიაში ქარხკომების კონფერენციაზე 4 დელეგატი: ერთი—სრ. რ. ს. კ. ც. საბჭოსაგან და თითო წარმომადგენელი —მელითონელების, სამთომადნო მუშებ-ს და ტრანსპორტის კავშირებისაგან.

მუშათა უნივერსიტეტი ნიკოლაევში.

მოსკოვი. 1 მარტი. ნიკოლაევის მელითონთა რაიკომმა გახსნა მუშათა უნივერსიტეტი ფიზიკურ-მატემატიკური, საბუნებისმეტყველო და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტებით.

ტემირიაზევის სახელობის ტეხნიკუმთან გაიხსნა აგრეთვე მუშათა ფაკულტეტი, რომელშიაც მიღებულია 50 მუშა.

ხატების დაწვა.

მოსკოვი. 1 მარტი. ნიკოლაევის გუბერნიის, სოფელ ბოგაევკის შეგნებულმა გლეხებმა ხალხის წინაშე დასწვეს ხატები.

საბჭოთა კომერციული განათლება.

მოსკოვი. 1 მარტი. „იზვესტია“ საბჭოთა კომერციული განათლების შესახებ სწერს: „1921 წ. მარტში რუსეთის ახალ ლიანდაგზე შედგომისას ჩვენ წინაშე წარმოიშვა ამოცანა სავაჭრო მოღვაწეობისათვის მუშაკების მომზადების შესახებ. ეხლა, როდესაც საბჭოთა კომერცია უკვე განვითარებულია, საჭიროა, რათა კომერციული განათლებით დაინტერესდეს განათლების სახალხო კომისარიატთან ერთად ყველა ორგანოები, რომლებიც ასრულებენ საეკონომო ფუნქციებს. საჭიროა ამ საკითხებით დავაინტერესოთ აგრეთვე კოოპერატიული ორგანიზაციები. სახელმწიფო დახმარების სიმცირის გამო საჭიროა მატერიალური დახმარება. თუ სახელმწიფო ვაჭრობის ორგანოებს სურთ შეინარჩუნონ კომერციულ სკოლების საჭირო ქსელი, მათ უნდა აღმოუჩინონ მას ყოველმხრივი დახმარება“.

ბამბა უცხოეთიდან.

მოსკოვი. 1 მარტი. რიგის საზღვრებით გამოგზავნილია რუსეთში ბოხეთში შესყიდულ ბამბის პირველი პარტია 1150 შეკვრა.

სავაჭრო-სამრეწველო მუზეუმი.

მოსკოვი. 1 მარტი. საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარიატი აწყობს მოსკოვის სამაეროსთან სავაჭრო-სამრეწველო მუზეუმს, რომელშიაც მოთავსებული იქნება შემოსატან და გასატან საქონლის ნიმუშები და აგრეთვე ლაბარატორია საქონლის ნიმუშის გასასინჯად.

ბაქტერიოლოგიურ ინსტიტუტის სუთი წლის თავი.

მოსკოვი. 1 მარტი. 27 თებერვალს სტავროპოლში გადახდილი იყო დღესასწაული სტავროპოლის ქიმიკო-ბაქტერიოლოგიურ ინსტიტუტის დაარსებიდან 5 წლის შესრულების გამო.

ინსტიტუტი ამ ჟამად ამზადებს ვაქციონებსა და შრატს მთელი ჩრდილოეთ კავკასია, დონისა და ამიერ-კავკასიისათვის.

რევოლიუციის მსხვერპლთა ძეგლი.

მოსკოვი. 1 მარტი. პეტროგრადის საგუბერნიო საბჭოს აღმასკომმა დამტკიცა მარსის მოედანზე რევოლიუციის მსხვერპლთა ძეგლის აგების კომიტეტი. კომიტეტში შედიან ევროპის ყველა ქვეყნებისა და ამერიკის რევოლიუციონერ მუშათა პარტიების წარმომადგენლები. კომიტეტის სასტიო თავმჯდომარეთ არჩეულია ანატოლინინი.

უმუშევარ ახალგაზრდობისათვის ხმარების კვირეული.

მოსკოვი. 1 მარტი. კოსტრომაში „ომუნისტ. ახალგაზრდობის კავშირის მიერ გამართულ უმუშევარ ახალგაზრდობისათვის დახმარების კვირეულის დროს განხილულია წარმოებებში შეგრდების შევსების პროცენტული ნორმის სისწორე. სწარმობს ორგანიზაცია უმუშევარ ახალგაზრდობის სახლისა სხვა და სხვა სახელოსნებით.

ოგანიზაციების ამიერ-კავკასიის მე-2-ე კრებაზე

პარტიულ ყრილობის დღის წესრიგი.

1. ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის (პოლიტიკური და საორგანიზაციო) ანგარიში.
2. საკონტროლო კომისიის ანგარიში.
3. სარევიზიო კომისიის მოხსენება.
4. ახალგაზრდობის კომკავშირის ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის მოხსენება.
5. ფინანსიურ რეფორმის შედეგები და საგადასახადო პოლიტიკა.
6. ეროვნული მომენტი საბჭოთა და პარტიულ აღმშენებლობაში.
7. საორგანიზაციო საკითხები.
8. სამეურნეო აღმშენებლობის საკითხები.
9. არჩევნები.
10. მიმდინარე საქმეები.

წარმომადგენლობის ნორმა—პარტიის ყოველ 100 წევრზე 1 დელეგატი.

რუს. კომპარტიის ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის მდივანი—ა. მიახნიკოვი.

უცხოეთის ცხოვრება

ინგლისის მუშათა პარტია და რურის საკითხი.

თემთა პალატის სხდომაზე გრძელ დებოდა კამათი მეფის სიტყვაზე საპასუხო მიმართვის საკითხის გარშემო.

მუშათა პარტიის სახელით კლაესმა შემოიტანა შესწორება, რომელ-ში ნათქვამია, რომ ევროპაში და ახლო აღმოსავლეთში შექმნილი სერიოზული და საშიში მდგომარეობა წარმოშობს მომავალი ომის საფრთხეს და კიდევ უფრო გააღრმავებს უმუშევრობის და სამუშაო ხელფასის

ა. ვ. 18 მარტს თბილისში მოწვეული იქნება კომუნისტების

ამიერ-კავკასიის მე-2-ე კრებაზე

პარტიულ ყრილობის დღის წესრიგი.

1. ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის (პოლიტიკური და საორგანიზაციო) ანგარიში.
2. საკონტროლო კომისიის ანგარიში.
3. სარევიზიო კომისიის მოხსენება.
4. ახალგაზრდობის კომკავშირის ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის მოხსენება.
5. ფინანსიურ რეფორმის შედეგები და საგადასახადო პოლიტიკა.
6. ეროვნული მომენტი საბჭოთა და პარტიულ აღმშენებლობაში.
7. საორგანიზაციო საკითხები.
8. სამეურნეო აღმშენებლობის საკითხები.
9. არჩევნები.
10. მიმდინარე საქმეები.

წარმომადგენლობის ნორმა—პარტიის ყოველ 100 წევრზე 1 დელეგატი.

რუს. კომპარტიის ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის მდივანი—ა. მიახნიკოვი.

რუსეთის მენშევიკებ ს ახალ ს ტყვა*)

რევოლიუციონური მარქსიზმი მიმდინარე მომენტისა და მის პირობებთან დაკავშირებულ ტაქტიკურ ამოცანების გაგებაში მით განსხვავდება რეფორმისტულ სინამდვილის, სწორეთ, ამ აღნიშნულ სოციალისტურ შესაძლებლობასთან შეგუების—შეგნებულს თუ შეუგნებელს—ეს სულერთია—ცდას. სწორება ამ ცდის კერძო მხარეები, წვრილმანები თუ არა, ან როგორი შესწორებას მოითხოვს ის ამ მხრით—ეს საკითხი პრაქტიკულია, არა პრინციპიალური და მისი გადაწყვეტა შესაძლებელია ყველა რევოლიუციონურ-მარქსისტულ ელემენტების დახმარების, თანამშრომლობის და არა ბრძოლის გზით. როგორ უნდა მოგვარდეს ამ ჟამად ამ საკითხის მნიშვნელოვანი მხარეები—ამაზე განსაკუთრებული მსჯელობა უნდა იქნეს. მაგრამ უეჭველია ის, რომ ახალ ეკონომიურ პოლიტიკისაკენ გადასვლით **ასეთი თანამშრომლობა, ეს დახმარება შესაძლებელი გახდა.**

ეს კიდევ ცოტაა: **ეს აუცილებელიც გახდა, სწორედ ეხლანდელს მომენტს, ყოველ რევოლიუციონერი მარქსისტისათვის.** საქმე იმაში მდგომარეობს, რომ საბჭოთა ხელისუფლების ამოცანები, განსაკუთრებით მეურნეობის სფეროში არაჩვეულებრივათ რთულია, და ეს მით უმეტეს, რომ მსოფლიო რეაქცია ძლიერდება; რუსეთში არსებულ რეჟიმის დამხობა აუცილებლად გამოიწვევს არა მარტო რუსეთში ჯერ არ არსებულ უბნელეს რეაქციის საშინელებას, არამედ რუსეთის ინტელიგენციის მიერ გამოლიეძებულ აღმოსავლეთის ცოცხალ ძალთა და, საერთოდ, მსოფლიოს მუშათა მოძრაობის დამარცხებას, მას შეფერხებასა და ზიანს. **კომუნისტურ რუსეთის სიმტკიცეში არსებითად დაინტერესებულნი არიან არც თუ მხოლოდ ევროპის კომუნისტები, არამედ დასავლეთის მუშათა სოციალისტურ მოძრაობის ყველა ფრაქციები.**

ამ მნიშვნელობით, სრულიად მართალი იქნება ვოლტერის ცნობილი სიტყვების ასეთი პაროდია: კომუნიზმი, რომ არ ყოფილიყო, ჩვენ უნდა მოგვეგონა ის.

ამნაირად, **საბჭოთა ხელისუფლებასთან ბრძოლა კი არა, არამედ მისთვის ტეხნიკური დახმარება, ხელის შეწყობა—აი არსებული საზოგადოებრივ პირობათა კომპლექტში ყოველ რევოლიუციონურ მარქსისტის, არაკომუნისტის ვალდებულება.** პრინციპიალური პოზიცია, რომელზედაც დგას ამ სტრიქონების ავტორი, შემდეგია: შეძლებისდაგვარ ტეხნიკურ დახმარებით და კეთილის რჩევით ხელის შეწყობა იმ ნაკლულოვანების გასწორებისათვის, რომლებიც მრავალათ მოიპოვება საბჭოთა რუსეთის სამეურნეო, პოლიტიკურ და კულტურულ ორგანიზაციის სხვადასხვა დარგებში. ეს ამოცანა უცილობელი და გადაუდებელია. წინააღმდეგ შემთხვევაში საჭირო იქნებოდა **კონტრ-რევოლიუციონერ** ბრძოლა, თანამშრომლობის და არა ბრძოლის გზით. როგორ ეს ამ ამოცანის ბრძოლა, ეს ამ საკითხის მნიშვნელოვანი მხარეები—ამაზე განსაკუთრებული მსჯელობა უნდა იქნეს. მაგრამ უეჭველია ის, რომ ახალ ეკონომიურ პოლიტიკისაკენ გადასვლით **ასეთი თანამშრომლობა, ეს დახმარება შესაძლებელი გახდა.**

ეს კიდევ ცოტაა: **ეს აუცილებელიც გახდა, სწორედ ეხლანდელს მომენტს, ყოველ რევოლიუციონერი მარქსისტისათვის.** საქმე იმაში მდგომარეობს, რომ საბჭოთა ხელისუფლების ამოცანები, განსაკუთრებით მეურნეობის სფეროში არაჩვეულებრივათ რთულია, და ეს მით უმეტეს, რომ მსოფლიო რეაქცია ძლიერდება; რუსეთში არსებულ რეჟიმის დამხობა აუცილებლად გამოიწვევს არა მარტო რუსეთში ჯერ არ არსებულ უბნელეს რეაქციის საშინელებას, არამედ რუსეთის ინტელიგენციის მიერ გამოლიეძებულ აღმოსავლეთის ცოცხალ ძალთა და, საერთოდ, მსოფლიოს მუშათა მოძრაობის დამარცხებას, მას შეფერხებასა და ზიანს. **კომუნისტურ რუსეთის სიმტკიცეში არსებითად დაინტერესებულნი არიან არც თუ მხოლოდ ევროპის კომუნისტები, არამედ დასავლეთის მუშათა სოციალისტურ მოძრაობის ყველა ფრაქციები.**

ამ მნიშვნელობით, სრულიად მართალი იქნება ვოლტერის ცნობილი სიტყვების ასეთი პაროდია: კომუნიზმი, რომ არ ყოფილიყო, ჩვენ უნდა მოგვეგონა ის.

ამნაირად, **საბჭოთა ხელისუფლებასთან ბრძოლა კი არა, არამედ მისთვის ტეხნიკური დახმარება, ხელის შეწყობა—აი არსებულ საზოგადოებრივ პირობათა კომპლექტში ყოველ რევოლიუციონურ მარქსისტის, არაკომუნისტის ვალდებულება.** პრინციპიალური პოზიცია, რომელზედაც დგას ამ სტრიქონების ავტორი, შემდეგია: შეძლებისდაგვარ ტეხნიკურ დახმარებით და კეთილის რჩევით ხელის შეწყობა იმ ნაკლულოვანების გასწორებისათვის, რომლებიც მრავალათ მოიპოვება საბჭოთა რუსეთის სამეურნეო, პოლიტიკურ და კულტურულ ორგანიზაციის სხვადასხვა დარგებში. ეს ამოცანა უცილობელი და გადაუდებელია. წინააღმდეგ შემთხვევაში საჭირო იქნებოდა **კონტრ-რევოლიუციონერ** ბრძოლა, თანამშრომლობის და არა ბრძოლის გზით. როგორ ეს ამ ამოცანის ბრძოლა, ეს ამ საკითხის მნიშვნელოვანი მხარეები—ამაზე განსაკუთრებული მსჯელობა უნდა იქნეს. მაგრამ უეჭველია ის, რომ ახალ ეკონომიურ პოლიტიკისაკენ გადასვლით **ასეთი თანამშრომლობა, ეს დახმარება შესაძლებელი გახდა.**

ეს კიდევ ცოტაა: **ეს აუცილებელიც გახდა, სწორედ ეხლანდელს მომენტს, ყოველ რევოლიუციონერ მარქსისტისათვის.** საქმე იმაში მდგომარეობს, რომ საბჭოთა ხელისუფლების ამოცანები, განსაკუთრებით მეურნეობის სფეროში არაჩვეულებრივათ რთულია, და ეს მით უმეტეს, რომ მსოფლიო რეაქცია ძლიერდება; რუსეთში არსებულ რეჟიმის დამხობა აუცილებლად გამოიწვევს არა მარტო რუსეთში ჯერ არ არსებულ უბნელეს რეაქციის საშინელებას, არამედ რუსეთის ინტელიგენციის მიერ გამოლიეძებულ აღმოსავლეთის ცოცხალ ძალთა და, საერთოდ, მსოფლიოს მუშათა მოძრაობის დამარცხებას, მას შეფერხებასა და ზიანს. **კომუნისტურ რუსეთის სიმტკიცეში არსებითად დაინტერესებულნი არიან არც თუ მხოლოდ ევროპის კომუნისტები, არამედ დასავლეთის მუშათა სოციალისტურ მოძრაობის ყველა ფრაქციები.**

ამ მნიშვნელობით, სრულიად მართალი იქნება ვოლტერის ცნობილი სიტყვების ასეთი პაროდია: კომუნიზმი, რომ არ ყოფილიყო, ჩვენ უნდა მოგვეგონა ის.

ამნაირად, **საბჭოთა ხელისუფლებასთან ბრძოლა კი არა, არამედ მისთვის ტეხნიკური დახმარება, ხელის შეწყობა—აი არსებულ საზოგადოებრივ პირობათა კომპლექტში ყოველ რევოლიუციონურ მარქსისტის, არაკომუნისტის ვალდებულება.** პრინციპიალური პოზიცია, რომელზედაც დგას ამ სტრიქონების ავტორი, შემდეგია: შეძლებისდაგვარ ტეხნიკურ დახმარებით და კეთილის რჩევით ხელის შეწყობა იმ ნაკლულოვანების გასწორებისათვის, რომლებიც მრავალათ მოიპოვება საბჭოთა რუსეთის სამეურნეო, პოლიტიკურ და კულტურულ ორგანიზაციის სხვადასხვა დარგებში. ეს ამოცანა უცილობელი და გადაუდებელია. წინააღმდეგ შემთხვევაში საჭირო იქნებოდა **კონტრ-რევოლიუციონერ** ბრძოლა, თანამშრომლობის და არა ბრძოლის გზით. როგორ ეს ამ ამოცანის ბრძოლა, ეს ამ საკითხის მნიშვნელოვანი მხარეები—ამაზე განსაკუთრებული მსჯელობა უნდა იქნეს. მაგრამ უეჭველია ის, რომ ახალ ეკონომიურ პოლიტიკისაკენ გადასვლით **ასეთი თანამშრომლობა, ეს დახმარება შესაძლებელი გახდა.**

ეს კიდევ ცოტაა: **ეს აუცილებელიც გახდა, სწორედ ეხლანდელს მომენტს, ყოველ რევოლიუციონერ მარქსისტისათვის.** საქმე იმაში მდგომარეობს, რომ საბჭოთა ხელისუფლების ამოცანები, განსაკუთრებით მეურნეობის სფეროში არაჩვეულებრივათ რთულია, და ეს მით უმეტეს, რომ მსოფლიო რეაქცია ძლიერდება; რუსეთში არსებულ რეჟიმის დამხობა აუცილებლად გამოიწვევს არა მარტო რუსეთში ჯერ არ არსებულ უბნელეს რეაქციის საშინელებას, არამედ რუსეთის ინტელიგენციის მიერ გამოლიეძებულ აღმოსავლეთის ცოცხალ ძალთა და, საერთოდ, მსოფლიოს მუშათა მოძრაობის დამარცხებას, მას შეფერხებასა და ზიანს. **კომუნისტურ რუსეთის სიმტკიცეში არსებითად დაინტერესებულნი არიან არც თუ მხოლოდ ევროპის კომუნისტები, არამედ დასავლეთის მუშათა სოციალისტურ მოძრაობის ყველა ფრაქციები.**

ამ მნიშვნელობით, სრულიად მართალი იქნება ვოლტერის ცნობილი სიტყვების ასეთი პაროდია: კომუნიზმი, რომ არ ყოფილიყო, ჩვენ უნდა

თეზისები

...ენელების ათვისთვის ...ერვლის რევოლიუციის მე-6-ე წლის თავზე

...კაპიტალიზმის განვითარებისა ...ანასკენელი ფაზის—იმპე...ზმის, როგორც ბაზრების და ...ბასლის დაპყრობის და დამ...ელ ფაბრიკატების განაღდების ...ტაკის მსვლელობას აუცილებ...ერა ომიოწყვია შეჯახება ცალ...ბურჟუაზიულ სახელმწიფოებს ...ს.

...ჯერ კიდევ 1912 წელს ბაზე...სოციალისტური კონგრესი, მიუ...ბდა რა ომის აუცილებლობაზე, ...ი ყველა მსხვილ კაპიტალისტურ ...ების ჩაბმით, აღნიშნავდა, რომ ...ების განვითარება მიიყვანს ...თაშორისო პროლეტარიატს სო...ისტურ რევოლიუციამდე.

...ორი წლის შემდეგ წარმოშობ...ა (1914 წელს) ევროპის იმპე...ლისტურმა ომმა გამოიწვია ყო...ან და ყველა სახელმწიფოებში ...ი რიგი რევოლიუციონურ აჯან...ესა, რომელიც პირველ პერიოდ...ს შედეგად დამთავრდა, მუშათა ...ს არა საკმაო ორგანიზაციულო...გამო.

...ორ ნახევარი წლის ომმა შეარ...მუშის ხელისუფლების საფუძველ...ესკენი, როგორც ყველაზე უფრო ...ი მრეწველობის სახელმწიფოში; ...ი გაჭიანურებულნი ომის განმათავი...ებელ მნიშვნელობაში და შეეი...ბულნი სიმშილით, მუშათა და ...ბა (ჯარისკაცთა) მასები აღზ...ს და 27 თებერვალს (1917 წლის ...ბრტს) დაამხეს თვითმპყრობე...ბა.

...მუშების არა საკმაო შეგნებით ...ნაკლები ორგანიზაციულობით ...ებლა ბურჟუაზიამ და ხელთ ...ი ხელისუფლება. მას სურდა გა...ნებია რევოლიუცია ომის გასა...ეებლად გერმანიის დამარცხე...ი და თავის ბატონობის განმტკიცა...ბ მუშების და გლეხების ექსპლოა...ის მიზნით.

...მეწეველიკების და ესერების ...ლ-ბურჟუაზიულმა პარტიებმა გა...ნაკრავეს თავიანთი ჭეშმარიტი ...ბა და, დაივიწყეს რა საერთაშო...ი სოციალისტური კონგრესის ...ეტილებანი, მხარი დაუჭირეს ...ს, ხოლო შემდეგ კერენსკის ...ებით მთავრობებს, რომლებიც ...ი დაპირებების სამოსელით აწყო...ენ ინგლის-საფრანგეთის დ ამე...ის კაპიტალის პოლიტიკას. და მხო...ბოლშევიკების პარტია, რომელიც ...ულად ემსახურებოდა მეცნიე...ი სოციალიზმის დამაარსებელ...ლთქმებს და 12 წლის სოცია...ური კონგრესის გადაწყვეტი...ებს, იდგა კლასობრივ პროლე...ულ პოზიციაზე და მოითხოვდა ...ეულების საბჭოებისათვის გადა...ა და ომის შეწყვეტას.

...საქართველოს მენშევიკები, სომ...ი დაშნაკები (რომლებიც თავის ...ი რევოლიუციონერებს და სო...ისტებს უწოდებდენ) მოქმედებ... კავკასიაში ისევე, როგორც—...თის ესერები და მენშევიკები—...ში. ისინი შეუკავშირდენ აზერი...ნის ბეგებს და ხანებს, საქარ...ოს თავადებს და სომხეთის ...ეზიას და აწარმოებდენ კავ...ბ მუშებისა და გლეხების ჩაგვ...ოლიტიკას, ესე იგი პოლიტი...ს. შეეხო რა ევროპის საფრან...ბრძანაციის კონფლიქტს, კლაიპს...ნშნა, რომ მსხვერპლი, რომე...ი ინგლისელებმა საფრან...ი თავისუფლებისათვის, აძლევს ...ულებას გამოსთქვან თავიანთი ...ული აზრი საფრანგეთის პო...ის შესახებ.

...ფრანგეთი,—სთქვა კლაიპსმა,— ...ოდეე შიშის გაკლენის ქვეშ იმ...ა. მუშათა პარტიის აზრით, ეს ...ლდება მანამდე, სანამ ფრან...ელს არ აიღებენ ძალადობის ...ტიკაზე. თვით ფრანგებმა უნდა ...ონ, რომ ამ ჟამად საფრანგე...ერო საშიშ მდგომარეობაშია, ...ი ომამდე იყო. პოლი...ი, რომელსაც აწარმოებს ამ ...ფრანგეთი, იწვევს მხო...ი სიძულვილს და მტრობას. ...ეთის მუშათა პარტია გადა...ა ფარყოფს ალმაშფოთებელ თე...ს, რომლის ძალითაც გერმანია ...ი დაფლურდეს და მოესპოს მას ...ერობა.

საქართველოს რკინის გზების უმაღლეს რევტრიბუნალში

მოქრაოგბის უფროსის ვეიზერის და მის ამხანაგების გასამართლება.

(სხდომის მეორე დღე.)

ამა წლის 1 მარტს დღის 4 სა-აღნიშნავს, რომ სასამართლოს ახვევენ ...ათზე იხსნება რევტრიბუნალის მეო...რე სხდომა, რომელიც შეუდგა მოწ...მეების დაკითხვას. და ამ დაკითხვე...ბიდან ირკვევა, რომ რკინის გზის მთავარ სამართველოში სუფევს ინ...ტრიგანობა უმაღლეს ადმინისტრა...ტორთა შორის. ირკვევა ისიც, რომ სამართველოში არსებობდა ორი ჯგუფი ორი მიმდინარეობის წარმო...მადგენელნი—ეგრედ წოდებული „ვე...ზრისტები“ და „აბელისტები“. ამ ორ უმაღლეს ადმინისტრატორთა შო...რის არსებობდა უთანხმობა, რომე...ლიც უკანასკნელ დროს გადავიდა ბრძოლაზე და ამგვარად ძალა და ...ხელრეხება შეეჯახა ერთმანეთს. მო...ხერხებამ სძლია ძალას და ვეიზერი სასტიკად დამარცხდა.

მთავარ „სპეკ-მოწმეების გამოკი...თხვით დამტკიცდა, რომ ვაგონი № 8, რომელიც ინჟინერ ვეიზერის განკარგულებით მიბმული იყო სასურ...კომის სამარშრუტო მატარებელზე, არ იყო „სალონ-ვაგონი“. შემდეგ, გათუმის საგარეო ვაკრობის თავჯდო...მარის ჩვენებათ დამტკიცდა, რომ მას პრემიალური სახით არ მიუცია ინჟე...ნერ ვეიზერისთვის არავითარი სურ...სათ-სანოვაგე და სხვა. მოწმეების დაკითხვის შემდეგ სიტყვას იღებს მბრალდებელი ჩუბინაშვილი, რომელიც ...ბრალდებულ ...ეზიერ ...ეზიერ ...ეზიერ

ბუშუათა ცხოვრება

დაუვიწყარი ზეიმის დღე.

ამ წლის 24 თებერვალს თამბაქოს ქარხანა „პროლეტარიატ“-ის მუშებმა თავის წრიდან აირჩიეს 50 დელეგატი, რომელნიც გაემართნენ მე-12-ე საპიორის ბატალიონის აზარმებში და რომელთაც ამხ. მუშებისაგან ჰქონდათ დავალებული წითელ მეომართათვის საჩუქრის სახით—20,000 ცალი პაპიროსის და 50 გირვანქა თუთუნის გადაცემა.

ყაზარმებში ჩვენ შეგვხვდნენ დიდი აღფრთოვანებით ჯარის წარმომადგენლები და ჩვეულებრივი მისალმების შე დეგ ყაზარმის ეზოში გაიმართა ლხეა და სხვა გვარი გასართობები და სამხედრო ვარჯიშობა, რომელიც გაგრძელდა დღის 2 საათამდე.

სრულ 2 საათზე გულუხ მა მასპინძლებმა მიგვიპატიჟეს ყველა მუშები თავის სადილზე. ჩვენთან ერთად სადილზე წითელ არმიელებმა მიიწვიეს აგრეთვე 50 კაცისაგან შემდგარი ელე ტროტხნაკა დელეგაცია. ყველა ესენი წითელ ჯართან ერთად შემოუ ხდნენ სასადილო მაგიდას.

ნადიმობამ გასწია დღის ოთხ საათამდე. ამ ხნის განმავლობაში ითქვა მრავალი სიტყვები, რომელებშიაც ნათლად და გარკვევით განმარტებულ იქნა მნიშვნელობა 25 თებერვლისა. პირველი სიცყვა წარმოსთქვა ჯარის ნაწილის წარმომადგენელმა ამხ. ბოლდანოვმა; შემდეგ ტრამვაის მუშების დელეგატმა და ბოლოს ქარხანა „პროლეტარიატ“-ის მუშათა მხრივ ამხ. ოგანოვმა.

ორატორები ტაშის ცემ თ და ოვაციებით იქნენ დაჯილდოებული მსმენელების მიერ. 5 საათზე ნადიმი დაიშალა და იძავე დღის საღამოს 7 საათზე ჩვენ ქარხანაში იქნენ მოწვეული სამსამადე წითელ ჯარის კაცები და სხვა მუშებთან ერთად დაესწრნენ მიტინგზე. მიტინგის თავმჯდომარედ იქნა არჩეული ბაღდანოვი, რომელმაც ინტერნაციონალის ჰიმნით გახსნა მიტინგი. აქ წარმოითქვა მრავალ მნიშვნელოვანი სიტყვები, რაც გაგრძელდა საღამოს ცხრა საათამდე. მიტინგის შემდეგ დანიშნულ იყო საცეკვაო და საკონცერტო გა-ყოფილება. ეიდრე ეს

დაუვიწყარი ზეიმის დღე.

უკანასკნელი დაიწყებოდა თერთმეტი პირისაგან შემდგარი ქარხნის მუშები, რომელნიც წარდგენილი იყვნენ ფაბკომის და კომიაჩეიკის მიერ ხანგრძლივი და შეუჩერებელი მუშაობის ნიშად საჯაროდ მადლობის გადასახდელად და ჯილდოს მისაღებად, ფაქტიურად იქნენ დაჯილდოებული და საკმაოდ მადლობაც მიიღეს. აი მათი სია:

1) ალექსანდრე ბაქიაშვილი—36 წლის, 2) მიკირტიჩ ჩომარიანი—20 წ., 3) მარიამ არუთინოვი—25 წ., 4) ვანო ზარგაროვი—24 წ., 5) მიხაილ ზარხარდინი—30 წ., 6) დანიელ სარქისიანი—30 წ., 7) კონო გალუსტოვი—25 წ., 8) მარიამ წერეთელი—25 წ., 9) უსუფ ნამაზოღლი—20 წ., 10) გაბრიელ კოლტუხჩეკი—15 წ., 11) ავეტიქ მანუკიანი—15 წლის მუშაობისათვის.

ყველა ზემოხსენებული პირები საერთოთ წარდგნენ სამიტინგო ტრიბუნალზე. მიუღოცეს მათ ხანგრძლივი შრომა და საჩუქრებიც დაურიგეს მამაკაცებს თუთუნის ყუთები და ქალებს წითელი თაესახურავები და ზოგს კი ნენსაცხებელი. ამათგან, სამი მუშა, სახელდობრ, მიხეილ ხარხარდინი, დანიელ სარქისიანი და უსუფ ნამაზ ოღლი იქნენ ჩარიცხული საპატიო წითელ ჯარის კაცად მეთორმეტე საპიორის ბატალიონში, რომელთაც იქაკე მიიღეს წერნაკები ჯარისკაცებისა და თითო ქუდი წითელ არმიელთა ფორმის.

მე დარწმუნებული ვარ, რომ ჩვენს რედაქციასაც სასიამოვნოდ დარჩება, როდესაც გიგიებს, რომ მისმა კორესპონდენტმა, ბაჯიაშვილმაც თავისი 36 წლის „შეუჩერებელი და პატიოსანი შრომის“ პატივსაცემლად დაამსახურა აგრეთვე სახელწოდება **„შრომის გმირისა“** და საჩუქრად მიიღო ერთი სარქველიანი ხის ჩიბუხი.

მიტინგი დასრულდა ცეკვით და საკონცერტო განყოფ ებით, რის შე ედეგ ჩ ენი მუშები და ძვირფასი სტუმრები, წითელ არმიელები, დიდად ნასიამოვნები დაბრუნდნენ თავას ბინებში...

ინფ.-კორ.—მუშა—**ალ. ბ—შვილი.**

—

1) ჩვენ სიამოვნებით აღვნიშნავთ, რომ ჩკენი გაზეთის მუდმივ თანამშრომელ მუშათა კორესპონდენტების

რკინისგზელთა კავშირის ხუთი წლის იუბილე

(წერილი ქუთაისიდან)

ყველასათვის ცხადია, რომ ტრანსპორტელებმა რევოლიუციის მონაპოვართა დაცვისა და საბჭოთა ხელისუფლების განმტკიცების საქმეში დიდი როლი ითასრულეს. მათ იმ თავითვე შეიგნეს ოქტომბრის გადატრიალების უაღრესი მნიშვნელობა და ამიტომ დიდი თავგამოდებით, არაჩვეულებრივი სიმტკიცით და შეგნებით იდგენ რევოლიუციის სადარაჯოზე. ტრანსპორტელები წითელ-არმიელებთან ერთად აქტიურად იბრძოდენ კონტრ-რევოლიუციის წინააღმდეგ. და მართლაც, მათ მწყობრმა სოლიდარულმა გამოსვლებმა თვისი ნაყოფი გამოიღეს.

შინაური კონტრ-რევოლიუცია დამარცხდა. აშკარაა, ტრანსპორტელების მოქმედებას და მუშაობას კავშირის ხელმძღვანელობით კონტრ-რევოლიუციის ძალთა სალიკვიდაციოდ დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა, ამიტომ მისი ხუთი წლის იუბილე შესაფერი ზეიმით ჩატარდა როგორც ესეგან, ისე ქუთაისშიაც.

10 თებერვალს ქუთაისის რკინის გზის კლუბი „ხელოვნ ბა“ ხალხით გაჭედილი იყო და ფეხზე დასადგომ ადგილიც არ იშოვებოდა. ბევრი მუშა-მოსამსახურე უადგილობის გამო კლუბის გარეშე დარჩა.

საზეიმო მიტინგი გაიხსნა ინტერნაციონალის ჰიმნერით. შემდეგ დაიწყო მისალმებები, რომლებშიაც საერთოდ აღინიშნა ტრანსპორტელების კავშირის ენერგიული მუშაობა და ფოლადისებური სიმტკიცე ამ ხუთი წლის განმავლობაში. წითელი არმიის წარმომადგენელმა აღნიშნა, რომ ტრანსპორტმა დიდად შეუწყო ხელი წითელ ჯარს მტრების დამარცხებაში.

მისალმებებს მოყვა საუნო პროფკავშირის, ადგილკომების და სხვ. მოხსენებები მუშაობის შესახებ.

საზეიმო მიტინგის დამთავრებისას დამსწრეთ დაურიგდათ გაზეთ „ამიერ-კავკ. რკინისგზელი“-ს და „გუდოკ ზაკავკ“-ს საიუბილეო ნომრები. აღნიშნულ კავშირის ხუთი წლის თავის აღსანიშნავათ ქუთაისში დაარსდა შემდეგი კულტ-განმანათლებელი წრეები: პოლიტიკური, ლიტერატურული, დრამატიული და სხვა...

ინფორმატორი-კორესპ. **იშვიათი.**

ეროვნებიანები

კახეთის გზაზე.

(წერილი კახეთიდან).

ვინ არ ახსოვს ის საშინელება და უწესრიგობა, რომელიც სისტემატიურად ხდებოდა კახეთის რკინის გზაზე, რასაც ყურადღებას არ აქცევდენ რკინის გზის უფროსნი: პაპიდაშვილი, ჭიპაშვილი, ოგან ზოვი, მატინოვი და ივით გურჯიანის სადგურის ლოთი უფროსიც. ეს ვაგბატონები კარგად ხედავდენ თუ მგზავრები მეძანქანეები რა საშინელ საფოთხის წინ აყენებდენ მგზავრებს, რომლებიც უწესრიგოთ მიაკრულნ ბ ვაგონებს, ხან სრულებით შუა გზაზე გაჩერებდენ დღეობით. მექანიკმემაც დიდათ იყო გავრცელებული. მგზავრებს შიშით ხმა ვერ გაეღოთ, რადგან არავინ იყო გამკითხავი და პატრონი.

დღეს სავსებით შეიცვალა მდგომარეობა ამ ძრივ. მიღებული მკაცრი ზომებით მოისპო მექანიკმემები და ლათანადო წესრიგი.

ეს ანორიალური კახეთის რკინის გზაზე გამეფებული უწესრიგობა მოსპობილი იქნა საბჭოთა ხელისუფლების მიერ მოწინავე მუშების ბ რკინის გზის პროფკავშირის დახმარებით. მათმა ენერგიულმა მოქმედებამ ბოლო მოუღო ლოთობასა და მექრთამეობას.

ნაგომარის თემი.

2 თებერვალს ამხ. კ. უჯმაჯურიძის თავმჯდომარეობით შესდგა ნაგომრის საბჭოს სხდომა, რომელსაც დაესწრო წევრების უმრავლესობა. დღის წესრიგში შედიოდა შემდეგი საკითხები: 1. მოხსენება აგრაუულ რეფორმის შესახებ. 2. სასოფლო საადგილ-მამულო კომიტეტის არჩევა. 3. სახაზინო შარა-გზის შეკეთება. 4. ნანომრის სახ. სახლის და სკოლის შენოვის ასაშენებლად გაწეულ ხარჯების შესახებ.

მიწის რეფორმის ჩატარების შესახებ მოხსენება გააკეთა ამხ. უჯმაჯურიძემ და შეეხო თუ როგორ იქნა გატარებული რეფორმა მეშვეიკების დროს.

შემდეგ საკმარისად განმარტა თუ როგორ უნდა იქნას რეფორმა გატარებული ტეხნიკურად.

კრებამ აირჩია კომიტეტი ხუთი კაცისაგან შემდგარი და დროებით დასახმარებლად კომისიის სახით, ათი კაცი. არჩეულ პირებს კრებამ დაავალა ეხლავე შეუდგეს პირველ რიგში ტყეების ჩამორთმევას.

ეხლა უნდა ითქვას, რომ მშვიდობიანი მგზავრობა შეიძლება კახეთის რკინის გზაზე. მემანქანეები მუშაობენ მუყაითად და ვერც ერთს ვერ ნახავთ ღვინო დალეულულ. ჩვენ იმედი გვაქვს ამხანაგი მოწინავე მეშები და პროფკავშირი ბოლოს მოუღებს ზოგიერთ კონდუქტორების გაიძვერობასაც. მაინც უნდა ითქვას, რომ აქა-იქ კიდევ არ არის სრული წესრიგი დამყარებული. ზოგიერთ სადგურის უფროსები ყურადღებას არ აქცევენ, რათა სადგურებზე იყოს წესრიგი და სანიტარული პირობები დაცული. განაკუთრებით გურჯაანის სადგური არაოდეს არ არის განათებული, თუმცა იმისთვის სადგურს ეძლევა საკმარ ხავთი. სადგური ღამით თითქმის უპატრონოთაა მიტოვებული, რაც უდად მიეწეროს სადგურის უფროსის დაუდევრობის.

ჩვენ ვუსურვებთ ამხანაგ მოწინავე მუშებს და პროფკავშირს ნაყოფიერ და ფხიზელ მუშაობას ხალხის საკეთილდღეოთა და აღნიშნულ რკინის გზაზე სრულ წესრიგის დამყარებას უვარგის სადგურების უფროსების ალაგმვით.

კახელი.

ამიერ-კავკასიის

სასურსათო სახალხო კომისარიატი

საქართველოს რწმუნებულის სამმართველო

აცნობებს სახელმწიფო მომარაგებ ზე მყოფ დაწესებულებებს, რომ ა. წ. 5 მარტ. მათ აღარ მიეცემ

გამომცხვარი პური

პურის ნაცვლად მიიღებენ ფქვილს, ერთი გირვანქა პურის მაგ ერთ გირვანქა ფქვილის ანგარიშით. ფქვილის გაცემა დაიწყ მარტს სასურსათო საწყობიდან (პეტრე-პაველეს ქუჩ. № 18) დ თაქალის წისქვილიდან.

ჯგუფების წარმომადგენლებმა უნდა წარმოადგინონ მომბრაგებ ყოფილებაში სათანადო მოთხოვნილებანი ფქვილზე და დაწესებ ბების მანდატები. ფქვილის მისაღებად უნდა წარმოადგინონ

თარი ტომრები.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: პურით კმაყოფას დროებით მიიღებენ: სამხედრ წილები, საავადმყოფოები და ჯანმრთელობის სახალხო კომისარ ინვალიდების სახლები, იუსტიციის სახალხო კომისარიატის გამ რებელი სახლები, განათლების სახალხო კომისარიატის და სამ განათლების განყოფილების სამბავშვო დაწესებულებები, მუშათ კულტეტის და პედაგოგიური ინსტიტუტის კურსანტები, ცენტრ რი პარტიული სკოლები და ფაფრიკა-ქარხნების სასწავლებლ

№ 226 2—1

ტფილისის საფოსტო

და

საქონლის ბირჟა

სოლოლაკის ქ. № 7.

საფოსტო განყოფილებაში
მოქმედება სწა-მოედს
12-დან 1 საათამდე.

საქონლის განყოფილებაში
მოქმ დება სწარმოედს
11-დან 1 საათამდე.

ფეესვლა თავისუფალია

მორიგი კომიტეტის წევრ ნ ებართვით.

განსაკუთრებული შემთხვევისათვის ბირჟას აქვს საქონლის საწ-ყობე ი და ფოლ დის სალარო.

ტელეფონი საერთო ხმარებისათვის №№ 4—60 და 9—33.

(კრ. 225—2—1)

მე-2 საკონსულტაციო-საექიმო კაბინეტი

ფედიცინის დოქტორის

ვ. ვ. შანგელიძესი და ექიმი ვ. გ. მეუნარგია

მიიღებიან ბავშვები ყოველდღიური რჩევა-დარიგებისათვის.

ყოველ დღე გარდა უქმეებისა საღამოს 5—6 საათამდე ბელ

№ 22 ტელეფ. 1—44. (77—25—19)

ელექტრონის და სინათლის

სამკურნალო

საწოლებით **რენტგენი დიაგნოსტიკა**

მიხეილ გედევანიშვილის სახელობის

ნერვიულ და შინაგან ავადმყოფთათვის—რომელნიც ფიზიკურ მეთ ექიმობას საჭიროებენ.

საავადმყოფო სწარმოებს **ექ. სვიმონ ყიფშიძის** ხელ ნელობით. ტფილისი, ყორლანოვის ქ. № 20. (733—25

დაკარგე სამსახურის ნუსხა № 21355, შინ პაველეს ქ ლავას სახელზე. სენაკის მაზრის სამხედრო ლიზაციო განყოფილების. ჩაითვალოს გაუქმებულად. 22

დაკარგე ლუიზა იოსების ასულის ტუპაევას სახელზ ლი პასპორტი, ჩაითვალოს გაუქმებულად. 221

დაკარგე სახალხო კავშირის წიგნაკი № 402 ივანე ს ნის ძე სალხინაშვილის სახელზე. ჩაითვალოს ბულად.

დაკარგე ანდრია ნიკოლოზის ძე ორლოვის სახელზ მული საბჭოთა მოსამსახურეების პროფ საწევრო წიგნაკი № 549 ჩაითვალოს გაუქმებულათ. (188—1

დაკარგე პასპორტი, გაცემული ვირგინია ივანეს პროტიანც-მხიტარიანცის სახელზე. ჩაითვალ ქმებულათ. (188—1

დაკარგე ექიმ ილია ფ. ბარბაქაძემ ჩათვლის მოწმობ მული ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტ კურნალო ფაკულტეტის კანცელარიიდან, ჩასთვალეთ გაუქმებულად. (225—1

დაკარგე პროფკავშირის წიგნაკი № 103, თბილისის გზის საფოსტო განყოფილების გამგის მეფ სამად ოღლის სახელზე გაცემული პირადობის მოწმობა ა | წ. 10 თარიღით № 131, 3 ვექსილი: პირველი 30 მან., მეორე 20 მან., მ მან. და ერთი ოსმალური ქაღალდის ლირა. მნახველს ვსთხოვ გადმ ნოს გოგოლევის ქუჩაზე № 45. წინააღმდეგ შემთხვევაში საბუთები ლოს გაუქმებულათ. (227—1

დეგი წესით. კომისიების სხდომები დაიყოს 2 კატეგორიად. 1 კატეგორიაში შევლენ: საადმინის რაციო, სამეურნეო და სატეხნიკო ნაწილები; 2 კატეგორიაში—სამეცნიერო დარგიდან მომუშავენი 1—კატეგორიის მომუშავენი მიიღებენ შრომის ხელფას საათების გამოანგარიშებით მე-14-ტე ხარისხიდან. 2—კატეგორიის კი—17 ხარისხიდან (სატარიფო ქსელით). შრომის ფასი უნდა გაიღოს სათანადო უწყებებმა. მომხსენებლები თავიანთ მოხსენების დამუშავებისთვის მიიღებენ ორმაგ ხელფასს, მიუხედავად იმისა თუ რამოდენი დრო იყო დახარჯული. მოხსენების დასაწერად. ექსპერტები, რომელნიც მისცემენ დასკვნებს სხვა ღა სხვა საკითხებზე და ის მომხსენებლები, რომელთა მოხსენებას არ სჭირდება განსაკუთრებული მომზადება გასამრჯელოს იღებენ თანაბრად კომისიისიის წევრებთან.

იუსტიციის სახ. კომისარიატში,

— **თამბაქოს ტრესტის დაჯარიმება.** იუსტიციის სახ. კომისარიატის განკარგულებით, სავაჭრო ხელშეკრულებათა ვალდებულებების გაუნაღდებლობისთვის დაჯარიმებულ იქნა თამბაქოს ტრესტი რამდენიმე მილიონით. აღნიშნული საქმე გარჩეული იქნა საქართველოს სახალხო მოსამართლეთა სამეჭოში და სახალხო სასამართლოში კომისარიატის სასარგებლოთ. რის შემდეგ კომისარიატმა მიიღო ზომები გადაწყვეტილების სისრულეში მოსაყვანათ.

ჯანმრთელობის კომისარიატში

— **სამალიარო კურსები.** ჯანმრთელობის სახ. კომისარიატი 14 აპრილიდან 26 მაისამდი ტფილისის სამალიარო სადგურთან აარსებს სამალიარო კურსებს რესპუბლიკის ექიმებისათვის, სადაც საგანგებოთ იქნება შე ნ ა ვ ლ ი ციებისა და სხვა დასხვა ტროპიკულ სნეულებითა წარმომშობი მიზეზები და მათ წინააღმდეგ საბრძოლველი საშუალებანი. კურსებზე მოწვეული იქნება 30 ექიმი, წინადადება მიეცათ მაზრის აღმასკომებს და ჯანმრთელობის განყოფილებებს გამოგზავნონ ექიმები ხსენებულ კურსებზე.

განათლების კომისარიატში.

— **შუამდგომლობა.** დამშეულთა დამხმარე ცენტრალურ კომისიამ შუამდგომლობა აღძრა სახალხო განათლების კომისარიატის წინაშე, რათა მიიღოს თავის მფარველობის ქვეშ კავკასიის ცალკე არმიის თავთა თავშესაფარი.

— **ახალციხის განათლების განყოფილების შუამდგომლობა.** ახალციხის სამაზრო აღმასკომმა განაღდ ე ბ ს განყოფილების წინადადებით, სახ. განათლების კომისარიატს სთხოვს—იშუამდგომლოს სახ. ჯანმრთელობის კომისარიატის წინაშე რათა მის განკარგულებაში გადაცემულ იქნეს ახალციხის მდებარე ერთ-ერთი აგარაკი სეზონისათვის რომელშიაც განზრახულია გაიხსნას ბავშვთათვის „ტყის სკოლა“.

— **კურსების გახსნა.** 15 მარტიდან ქუთაისში გაიხსნება საფეიქრო მრეწველობათა კურსები 50 მსმენელთა თვის. კურსებზე მოწვეულნი არიან სპეციალისტები, როგორც არიან: ინჟენრები და სხ. კურს დასრულებული მსმენელნი მიიღებიან ქუთაისში არსებულ საფეიქრო ქარხანაში.

ა. კ. შრომის სახ. კომისარიატის რწმუნებულის სამართველოში:

— **ბათომის შრომის გ ნყოფილების მოქმედების შესახებ.** ა. კ. შრომის სახკომისარიატის რწმუნებულის სამმართველოს კოლეგიამ, ამხ. ა. მიქაძის მოხსენების თანახმად დაადგინა: 1) უღარიბეს მცხოვრებთა სახელმწიფო დახმარებისათვის გადადებულ თანხიდან აჭარის სახ. კომ. საბჭოს მეშვეობით რეგულიარულად მიეცეს სათანადო ნაწილი ბათომის სოციალურ უზრუნველყოფის ორგანოს. სანამ მოეწყობოდეს საქართველოს სოციალურ უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატი, 2) ეუწყოს ბათომის შრომის განყოფილებას რათა ადგილობრივ პრესაში გამოაქვეყნოს ა. კ. შრომის სახ. კომ. საქ. რწმუნ. სამართველოს მიერ გამოცემული შრომის კანონები, 3) განყოფილებაში ზედმეტი მუშაობა სწარმოებდეს გადადებულ სათანადო თანხის მიხედვით, 4) მოწონებული იქნას სანიტარულ ინსპექტორის შესახებ შუამდგომლობა, 5) ჯარიმებიდან შემოსულ თანხის ადგილობრივ დატოვების შესახებ აღძრული შუამდგომლობა კატეგორიულად იქნას უარყოფილი და კვლავ დადასტურებული იქნას ა. კ. შრ. კომ. საქ. რწ. სამ. მიწერილობა ა. წ. 1 იანვრიდან, ჯარიმებთან შემოსულ თანხის ცენტრში გადმოგზავნის შესახებ. 6) შრომის დაცვის სფეროში ზედამ ედველობის გასაძლიერებლათ ადგილობრივ დაეტოვოს 25 პროც., 7) მე-15 და მე-11 მუხლში აღნიშნულ შუამდგომლობაზე ეთქვას უარი, 8) ეთხოვოს ა. კ. შრომის სახ. კომ. რათა ბათომ-ნოვოროსიის ინსპექტორი ჩარიცხული იქნას ნის ხარჯთ აღრიცხვაში, 9) შრომის ბირჟის საკითხის მოგვარება დაეევლოს კომისიას, რომელმაც უნდა მოაწყოს რესპუბლიკა მთავარ პუნქტების, შრომის ბირჟის და არტელების საქმის მოსაწესრიგებლად, 10) საკითხი განყოფილების შტატის გადიდების შესახებ შუამდგომლობითურთ გადავიზავნოს ა. კ. შრომის კომისარიატს, 11) საკითხი საერთოთ შრომის სახალხო კომასარიატსა და მის ადგილობრივ ორგანოთა თანამშრომლების სტარიფო განაკვეთის მხრივ პროფორგანიზაციებთან გათანაბრების შესახებ დაისვას საქ. პროფ-კავშირთა საბჭოსა და ა. კ. შრომის სახ. კომისარიატში.

— **სოც. დაზღვევა** საქ. სოც. დაზღვევის საბჭოს ინსტრუქციაში შესწორებათა შესატანათ, საქმე გადაეცეს საქ. პროფ-კავ. საბჭოს და ა. კ. შრ. სახ. კომისარიატს.

სასურსათო კომისარიატში.

— **სასურსათო გადასახადი.** სასურსათო კომისარიატის ცნობებით სენაკის მაზრაში აკრეფილია 100 პროცენტი. სულ 28 ოებერვალამდე. 7 დასავლეთ საქართველოს 7 მაზრაში 22 წლის სასურსათო გადასახადი აკრეფილა 285,778 ფუთი სიმინდი, ე. ი.—96,7 პროც.

რკინის გზაზე.

— **ბრძოლა ბოროტ-მოქმედებასთან.** ამიერ-კავკასიის რკინის გზების სამმართველომ გაითვალისწინა რა უკანასკნელ ხანებში რკინისგზებზე გავრცელებული საქონლის დაკარგვა და მექთამეობა, სასტიკი ბრძანება გასცა ბოროტ-მოქმედ პირთა დასჯის შესახებ. იმავე სამმართველოს განკარგულებით არსდება საგანგებო სამეფული ბოროტ-მოქმედებასთან საბრძოლველათ.

კრებები და მოხსენებები

— **საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოებაში.** კვირას, მარტის 4-ს, დილის სრულ 11 საათზე, ხელოვნთა სასახლეში, (ერგეიევის ქუჩა № 13) მოხდება საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების წევრთა ჩვეულებრივი კრება, რომელზედაც წაკითხავენ მოხსენებებს: 1) ლეონ მელიქსეტ-ბეგი—„ახალი მასალები ტფილისისა და სომხეთის იხტორიისათვის“ და 2) პრ. კ. კეკელიძე—„ლეონტი მროველის ლიტერატურული წყაროები“. კრებაზე დასწრება გარეშეთაც შეუძლიანთ.

— **საქართველოს სასოფლო სამეურნეო საზოგადოებაში.** კვირას 5 მარტს დილის 10 საათზე საზოგადოების ყოფილ შენობაში (ბარიატინის ქ.) წაიკითხება ორი მოხსენება: 1) „მევენახეობის მდგომარეობა საქართველოში და მისი პერსპექტივები“ ბერეკაშვილისა. 2) „ჩვეულებრივი ფიჭვის მოდგმები“ (რასები) პროფესორ ქურდიანისა.

სხვა და სხვა

— **მთვარის დაბნელება.** საქართველოს ფიზიკურ ობსერვატორიის ასტრონომიული განყოფილება იუწყება, რომ ა. წ. 3 მარტს მოხდება მთვარის კერძო დაბნელება. დაბნელების დასაწყისი (პირველი შეხება ლანდთან) დილის 5 ს. 27 წუთზე—მთვარის ჩასვლამდე 45 წუთით წინ, დაბნელების შუა დრო მთვარის ჩასვლის შემდეგ. ადგილი მთვარის პირველ შეხებისა ლანდთან ცოტათი აღმოსავლეთით მთვარის ბადრის ზედა წერტილთან.

— **ოქტომბრის რევოლიუციის სახელობის სამრეწველო კომმუნა“.** თფილისის აღმასკომში შემოვიდა შუამდგომლობა ყოფ. გიტაროვის ქარვასლაში მრეწველ კოლექტივისაგან (რომლის უმთავრესი კონტიგენტი შესდგება ხელოსანთა და წვრილ მოვაჭრეთაგან) რათა მათ გადაეცეთ იჯარით ქარვასლა, რომელიც ამ ჟამად აღებული აქვს მოქ. მიქაძეს. კოლექტივს დაუდგენია დაარსება „სამრეწველო კომმუნის ოქტომბრის რევოლიუციის სახელობაზე“.

ხელოვნება

— **ვ. ფალიაშვილი.** გარდაიცვალა ნაძალადევის თეატრის ნიჭიერი სცენის მოყვარე ფალიაშვილი. განსვენებული ცნობილი იყო ნაძალადევის მუშეს შორის, რომელიც ენერგიულად მუშაობდა 6 წლის განმავლობაში მუშურ სცენაზე და იჩენდა გაჭნსაკუთრებულ სიყვარულს მისდამი.

— **მომღერალთა გუნდი.** ამხ. კალანდაძის ხ ელმძღვანელობით პროფკავშირებთან დაარსდა კავშირების წევრებისაგან შემდგარი მომღერალთა გუნდი. გუნდმა უკვე შეისწავლა მუსიკალური რეპერტუარი და ახლო ხანში გამართავს კონცერტს მუშათა კლუბში.

— **ჟურნალი „წითელი ვარსკვლავი“.** ახლო ხანში გამოვიდა ქართული დივიზიის გამომცემლობით სადღესასწაულო ნომერი ჟურნალ „წითელი ვარსკვლავი“.

— **საღამო აფხაზეთის ბავშვთა ახალშენის სასარგებლოდ.** ამ დღეებში, რუსთაველის თეატრში გაიმართება გრანდიოზული საღამო რუსთაველის თეატრის ყველა დარბაზებში აფხაზეთის ბავშთა ახალშენის სასარგებლოდ. საღამო შესდგება „ელამი სარკის“ წოდებით, რომელშიდაც მონაწილეობას მიიღებენ სახელმწიფო ოპერის და დრამის საუკეთესო ძალები.

— **მსახიობ ბ. გლაგოლინის ლ ქცია თეატრზე.** კვირას, 4 მარტს კონსერვატორიის დარბაზში, დამსახურებული მსახიობი ბ. გლაგოლინი წაიკითხავს მოხსენებას შემდეგ თემაზე: „ძირა თეატრი“ და „გაუმარჯოს თეატრს“. მოხსენების შემდეგ გაიმართება დებატები.

რუსეთი.

— **წითელი არმია ეკრანზე.** მოსკოვის მეორე სახელმწიფო კინო-კომიტეტმა წითელი არმიის 5 წლის თავის აღსანიშნავად წითელი არმიელების მონაწილეობით ლენტზე გადაიღო სხეა და სხვა პერიოდი და ცხოვრება წითელი არმიის. მაგალითად: წითელი არმიის ბრძოლა თეორგვარდიელებთან პეტროგრადის ქუჩებში, ამხ. ტროცკის ჩასვლა ფრონტზე. პეტროგრადზე იუდენიჩის შემოტევის შეჩერება, შეტაკება ჩეხო-სლოვაკელებთან, დენიკინის და კოლჩაკის შემოტევა, სურათი შიმშილობის და ეპიდემიურ ავადმყოფობის ჯარში და ბოლოს, სურათი წითელი არმიის მშვიდობიანი მუშაობის. სურათი გადაღებულია 10 ცალი, რომელიც დაეგზავნება მთელ საბჭოთა ფედერატიულ რესპუბლიკებს.

დღეს თეატრებში

— სახელმწიფო ოპერა—„მარგალიტის მაძიებელნი“, პაპავის, სარაჯიშვ ლის, კრეტ ნოვსკის და ქერუბელის მონაწ რუსთაველ ს თეატრი—თოოკული წარმოდგენა. პატარა თეატრი—მეოთხე გასტროლი ძმ. ადელჰეიმების. 1-ლი ს ბჭოთა თეატრი—რუ ული დრამ. სახალხო სახლი ქართული წარმოდგენა. პროფკავშირთა საბჭ ს კლუბი—კონცერტი. კინო-მინირნი—ბოშის ქალის სიყვარული მანამ არ ჩაკვა, ს ნამ ის ცოცხალია „არფასტო“—სულთან ს ქალის სიყვარული“. კინო-სოლეილ—„მოღი გრუხტ, მოლი“. სარკეა კინო—13 ისტორია. კინო-პალას—„კბილი კბილის წინ“.

ეროვინციები

კახეთის გზაზე.

(წერილი კახეთიდან).

ვინ არ ახსოვს ის საშინელება და უწესრიგობა, რომელიც სისტემატიურად ხდებოდა კახეთის რკინის გზაზე, რასაც ყურადღებას არ აქცევდენ რკინის გზის უფროსნი: პაპიდაშვილი, ჭიპაშვილი, ოგან ზოვი, მატინოვი და ივით გურჯიანის სადგურის ლოთი უფროსიც. ეს ვაგბატონები კარგად ხედავდენ თუ მგზარალი მემანქანეები რა საშინელ საფოთხის წინ აყენებდენ მგზავრებს, რომლებიც უწესრიგოთ მიაკრულნ ბ ვაგონებს, ხან სრულებით შუა გზაზე გაჩერებდენ დღეობით. მექანიკმემაც დიდათ იყო გავრცელებული. მგზავრებს შიშით ხმა ვერ გაეღოთ, რადგან არავინ იყო გამკითხავი და პატრონი.

დღეს სავსებით შეიცვალა მდგომარეობა ამ ძრივ. მიღებული მკაცრი ზომებით მოისპო მექანიკმემები და ლათანადო წესრიგი.

ეს ანორიალური კახეთის რკინის გზაზე გამეფებული უწესრიგობა მოსპობილი იქნა საბჭოთა ხელისუფლების მიერ მოწინავე მუშების ბ რკინის გზის პროფკავშირის დახმარებით. მათმა ენერგიულმა მოქმედებამ ბოლო მოუღო ლოთობასა და მექრთამეობას.

ნაგომარის თემი.

2 თებერვალს ამხ. კ. უჯმაჯურიძის თავმჯდომარეობით შესდგა ნაგომრის საბჭოს სხდომა, რომელსაც დაესწრო წევრების უმრავლესობა. დღის წესრიგში შედიოდა შემდეგი საკითხები: 1. მოხსენება აგრაუულ რეფორმის შესახებ. 2. სასოფლო საადგილ-მამულო კომიტეტის არჩევა. 3. სახაზინო შარა-გზის შეკეთება. 4. ნანომრის სახ. სახლის და სკოლის შენოვის ასაშენებლად გაწეულ ხარჯების შესახებ.

მიწის რეფორმის ჩატარების შესახებ მოხსენება გააკეთა ამხ. უჯმაჯურიძემ და შეეხო თუ როგორ იქნა გატარებული რეფორმა მეშვეიკების დროს.

შემდეგ საკმარისად განმარტა თუ როგორ უნდა იქნას რეფორმა გატარებული ტეხნიკურად.

კრებამ აირჩია კომიტეტი ხუთი კაცისაგან შემდგარი და დროებით დასახმარებლად კომისიის სახით, ათი კაცი. არჩეულ პირებს კრებამ დაავალა ეხლავე შეუდგეს პირველ რიგში ტყეების ჩამორთმევას.

აქაური მუშა.

მეჩაბრობის მოქმედებანი ლეგიტიმაციებანი

დადგენილება

ა. კ. შრომის სახ. კომ. საქართველოში რწმუნებულის სამმართველოსი 28 თებერვალი 1923 წ.

1. საქართველოს ს. ს. რ.—თვის მიღებულ საბოუჯეტო ინდექსის მიხედ თ 100 პროცენტი ზოლისათვი ;—ომამდე არსებულ საქონლის ფასის გამომხატველი მანეთის ოქროს თვრ ოის თვ ს მეოოე ნ ხვ ; სათვის—განისაზღვროს ექვსას ორმოცდა ათი ათასი მან. ამ კავკ. ფულის ნიშნებით.

2. პროვინციაში შრომის ხელფასის ანგარიშის გასწორება უნდა აწარმოოს 100 პროც. ზოლის ინდექსით, რომელიც შემცირებული უნდა იქნეს თანაზომად სატარიფო ზოლეთისა.

ა. კ. შრ. სახ. კომ. საქ. რწმუნ. მოადგილე მ ი ქ ა ძ ე.

საერთო საორგან. განყ. გამგე

ტ ერ ტ ი ბ ა ნ ი ძ ე.

პარტიული და საგზოთა კალენდარი

პარტიული

— ს ქართველოს კომპარტიის თბილისის ორგანიზაციის 4 რაიკომი წინადადებას აძლევს ქვემო დასახ ლებულ ა ბ ნ ა ებს გამოცხად ინ რაიკომ ს საორგანიზ ციო განყოფ ლებაში და წარადგინონ გ ნ ა ტ ა ბ ა, თუ რატომ არ ე წრებიან მუშათა ფ კულტეტზე და პოლიტ ხნკუშია იაჩეკების სხდომებს.

1) ატარბეგოვი ონიკ, 2) ვ რთანოვი დ-ვით, 3) ბელატოვ ევდოკია, 4) ჯოვეი ხარიტონი. 5) კოსტინ პრაკოფი, 6) ეგოროვი ვასილი, 7) მაკეევი პეტრე, 8) მანავე იან სტეფანე. 9) მე ერსონ დ-ნიელ, 10) მინ-სოფი შაქრო, 11) სადიზოვი ალ-კული-ოღლი, 12) ფრანცკ ვიჩ ვ ტალი, 13) ფიფიმინოვი ლ ვ ენტი, 14) ჩუკლეევი კოსტანტინე, 15) ბინ ნინ კოსტანტინე, 16) სვერდლოვი ევდოკიკი.

4 რ ი კ ომ-ს სორგანიზაციო განყოფილების გამგე—ხ ა ც ა ვ ი ჩ ი.